Iohanni Frisingero dono ...

…berti Gaguini

…metrificandi libelli tres

… ad poeticā anhelāti-

… iocundi q̄ omnifariā

fructiferi.

Vdalrici Carinthij pro arte Carmi-
num Hexastichon.

Optans Aonij sumpsisse cacumina montis:
 Thespiadumq́ꝫ sibi conciliasse choros:
Optans Pieridum cœtus: siue Entea plectra:
 Siue quod in cithara flauus Apollo canit.
Optans Daphneis pręcingere tempora sertis:
 Vel viridi lauro: hic perlegat istud opus.

G. S.

Qui cupis interpres vatum genialis haberi:
 Atque supercilio condere digna graui.
Proxima qui Phœbo conari versibus optas:
 Hisce rudimentis perdidicisse potes.

Symon Recomadoris Angeriacus [illegible]
nēsis Epi secretarius/suo pceptori & [illegible] Ro
to Gaguino/ordis scte trinitatis & [illegible]na
Quos de arte metrica in lucem libell[illegible]
stris Gaguine: sic cupida poematū iuu[illegible]end[illegible]
ut quasi uno mille ānorꝫ obuolutū la[illegible]
reperit/hos procul falso & btissim[illegible]
osissimos habeat. Quoniā ita herc[illegible]
uulos decurristi: ut nihil qppiā/ non [illegible]ro
sum arcanūqꝫ fuerit: quin tu Lutecio p[illegible]/ sed & qt
qt lapillos scrupulosue pepererit/exploratos strictim
qꝫ numeratos scientissime tradideris. Inceps hanccine
graui ac multa snīa refe[illegible] editionē/cū comptā & niti
dam/tū diuo ingen[illegible] acumine elaboratā/ haud inamę
nissimis eloquē[illegible] flosculꝰ ppulchre expolitā effecisti.
Rē pfecto audētes iuuenū aios potētissime instructu
rus. Tandē(qd pmo ac sublimi ingenio factū nega
uerit nullus) cōplusculas huiusce disciplinę priscorꝫ au
thorū snīas: has rudē & incultū oēm/nec ulla leuitate
sermonē iaciētes: illas assidua inť se certatiōe dissiden
tes: quasdā iextricabiles/haud enodatas: nōnullas ve
ro(qd nō unicus ipe arbitror) frigidissimas/mancum
qddā pturiētes/familiaritate certū habeo: ducēte nu
mine/studiosius accuratiusqꝫ accumulās: & cōcinnita
te & suauitate & cōsonantia & claritate & laude plu
rima tuis ipis libellis sane cū utilissimas/tū clarissimas
pegregie describere duxisti utilissimū. At(qd mlto de
lectabilius iudicari) & caste & recte numerādi modū
oēm examussim pdocteqꝫ designās/una & ludibun
das qsqꝫ camœnae ve[illegible]es iucūdissime es amplexus:

[illegible] cū felicissima iuuētus (cui nō modico es [illegible] firmi ac grauis iudicij mītorꝝ ānorū ętas [illegible] nō poetica dignitate/sed eloquētiæ [illegible] clarissimus. Ego vero tete/queȝ & [illegible] ꝑceptorē sꝑ adiui/& ꝑitissimū mihi ma [illegible] latis honoribꝫ parit magnipendā: [illegible] fulmina/int illustres oratores veluti [illegible] haud mediocriter admirari. Vale.

[illegible] Andegauia Cenomanię comitē/ Roberto Gaguino monasterij diui Maturini Parisieñ. ministri/In libros de arte metificandi Prefatio.

Quę de conficiēdis versibꝫ int domesticas sollicitudines ipe cōscripsi/ea pręclarissime Princeps/ inuitus feci cōmunia. Nā solliciti hoīs/& int familiares angustias obluctantis/de lr̄is aliqd accuratius cogitare/officiū esse nō pōt. Et metri qdē ratio ab his q videri docti volunt: ad inanē quandā disciplinā tā ꝑtinere iudicat/ꝙ si chr̄ianę religionis/& bene instituēdę vitę esset inimica. Musas em̄ & dulcia poemata/ex qbꝫ versificādi industriā ꝑdijsse sibi ꝑsuaserūt/ non alit ac pestem aliquā execrant: existimātq;: carmina inuenta q̄dam esse tm̄ lasciuientiū authorꝝ: q iāpridē explosam illā deorꝝ turbā falsis cęrimonijs coluere. Quāobrē si ipe aduersus huiusce hoīm opinionibꝫ iprobatā disciplinā/mea scriptiōe attigissem/ fecisse me petulant aliquādo ꝑtimui. Sȝ cū diuinos hoīes/ et eos maxime q̄s nostra fides priores habet poetici studij non ignaros: quinimo fuisse scientissimos cognoscerem. Nam legislator/& idē propheta Moyses/ nōnulla qdem car

mine cõſcripſit: & literatiſſimus fid[illegible]
dictis poeticis ſuas epſas refertin[illegible]
atq; Auguſtinus ſum̃ę ſapiæ ꝓfeſſ[illegible]
bus metris/ſuos interdũ libros [illegible]
Dei homines cũ mihi ꝑponerem[illegible]
tibus quiddã quod iure expet[illegible]
Quo fit:ut de metrica dictione[illegible]
domeſticis curis plurimũ ĩpedi[illegible]
ſcribere:eo ꝑſertim tempore/[illegible]
ſtrę ætatis hoĩes per Gallias [illegible]mini-
bus.Nã metri conſum̃ata [illegible]ocio (cuius
expertes magnã vitę ſu[illegible] eſſe ſcimus)
comparari potuit [illegible].Idipm enim eſt/ quod ad de
orum laudes/& h[illegible]oũ clariſſima facinora primũ:dein
de ad erudiendam plebẽ in compitis & theatris/ad re
prehenſionẽ improborũ adhibitũ fuiſſe authores tra-
dunt.Quo genere uſi ſunt vetuſtiſſimi omnium: atq;
ijdem philoſophi: quibꝯ omnia fere verſibus canere/
id eſt eloqui mos fuit.Cantores ẽm̃/ab Homero elo-
cutores appellatos eẽ / Strabo geographus author ẽ.
Ad quẽ modum apud Gręcos Empedoclẽ/ apud lati
nos Varronẽ & Lucreciũ/nõ obſcuros authores(Ci-
ceronem addo) multa ſcripſiſſe Quintilianus aſſeue-
rat. Intellexere ſiquidem literatiſſimi hoĩes: quæcũq;
metro ſcripta decori eſſent: ea cũ iucũda & breuia/tũ
memoratu facilia magis eſſe. Proinde rem quam non
ignobilẽ diuini authores putauere: quę rebꝯ fortiꝰ ge
ſtis æternũ ſplendorẽ affert: q̃ diuinos ritus exornat:

[illegible] affectus: q̄ domi foriſq; ſuis eſt ob-
[illegible] tuo nomini dicatā eſſe volumus.
[illegible] principib9 unus es: q cū lr̄as ames:
[illegible] Muſarꝝ chorus (q̊d de Lino Vergili
[illegible] beat reuerent̄ aſſurgere. Nempe ꝙ
[illegible] ſapientis hoīes foues & extol
[illegible] rarꝝ exuſcitaſti plurimos. Qui
[illegible] c noſtrū opuſculū tua lectione
dignū [illegible] mēto quoq; fueris ꝑmultis ad
eā diſcipli[illegible] ā: cuius ignoratione/ p̄claris
Frācorꝝ reb[illegible] forſitan acceſſit. Itaq; hoc no
ſtro labore q[illegible] dignitatis [illegible] ores poetę habeāt iu-
cunde cognoſcet: ad multiformes quoq; verſus pure/
eleganter & concīne cōponēdos/ [illegible] magis ac magis
erit planatior. Qua ſemel euntes ſu[illegible]limi ingenio iuue
nes/eos ſponte ſua vates imitabunt̄: quos & ſuę & ꝑ
egrinę gentis hiſtorias/ultra geſtorꝝ fidem diuinis car
minib9 celebriores reddidiſſe/vęhement̄ admiramur.
Sed iā / ne hmōi ſtudiorꝝ cōſideratio nos longius ſuis
cōmodis alliciat/inſtitutū aperiemus. Cuius in partes
tris diſtributio a nobis poſita eſt. De metri itaq; noīe
atq; diffinitiōe/deq; lr̄is & ſyllabis primarijs ipius me
tri ꝑtib9/de ſyllabarꝝ natura initiū erit. Pedes deinde
quib9 velut plauſtrū rotis carmē ꝓmouet̄: eorūq; ori-
ginē & conſtantiā/ quidq; in verſu p̄ter rectas artis p̄
ceptiōes liceat ꝑcurremus. Poſtremo carminū genera
quę in vulgatioribus latinis authoribus lecta ſunt: cū
eorꝝ exemplis ſtudioſius ſubiungemus.

De nomine & diffinitione ME[illegible]

L Atina dictio duobus oīno ge[illegible]
tur: prosa/& carmine. Illa nume[illegible]
liberior: hoc certis pedibus [illegible]u[illegible]
nem cōstans/volubili gressu ꝑcedit. [illegible]
mos q̊sq; decere nemo lr̄atus igno[illegible]
dā̄modo peculiaris relicta est. siue [illegible]ero [illegible]
ctati/certis habenis distineri: q̄ȝ ab [illegible]
di genus inť sapiētes fuisset/disced[illegible]erint. siue
ꝙ alius (ut ī reliq̄s artibꝰ oībꝰ [illegible]) aliud est ora
tiōis studiū secutus: tanq̄ȝ cuius ingenio esset a natu
ra distincta facultas q̄da[illegible]/nec artes oēs/nec dicēdi ge
nera ad singulos ꝑuenire potuisset. Id aūt genus q̄d
poeticū esse volūt: alij carmen/alij metrū/ quidā ver
sum/nōnulli nūeros appellāt. Carmen nō a Carmēte
(ut scripsit Cremoñ.) origineȝ ducit: q̄ppe cuius usus
lōge ante fatidicā mulierē ꝑcesserit: sȝ ideo carmē vo
cať: ꝙ cantibꝰ sit aptū. Metrū: sȝ id grece: q̄a certis mē
suris dimensuȝ est. nā μέτρον greca dictiōe mensurā si
nificare dicūt. Versum: quia artificiosis quibusdā flexi
bus vertiť facile/et leuiť euoluiť. Numeros: ꝙ rōnabi
liter in numerū pedes sunt cōgesti. uñ Vergi. in Buc.
numeros memini si verba tenerem. et Philelfus ad Pi
um. 2. ponť. max. Si tibi pro nūeris nūeros fortuna de
disset: Nō esset capiti tanta corona tuo. Id est: si ꝓ car
minibꝰ fortuna tibi carmina repēdisset. Est aūt Ver
sus: siue carmen/siue metrum/siue numeros appelles:
certis numeris/pedibus/temporibusq; artificiose ob-

cum aurium atq; animi oblectatiõe cani
ta verborũ successio. Cuius ut singulas
emus:elementoꝝ/syllabarũq;/ & dictio
da est. Aliter eñ/nisi haꝝ reꝝ cogni-
inis elegantiam perueniet nemo.

De numero Litterarum.

d oẽm latinã orõnem utimur/Nico
Euandri mater inuenit: numero qdẽ
decim e.g.l.i.m.n.o.p.r.s.t.u. Postea vero
reliquę ad grecis ascitę sunt.f.k.y.x.&.z.Q ve-
ro posteriores iuere. Alię sunt p̃terea litte
rę/sʒ duplices: q̃s ad grecanicas tm̃ dictiones ortogra
phi/id est recte sciptores accõmodant. ph.th.&.ch.q̃
rum oĩm quãdoquidẽ figurę vulgatiores habent: de
nominibus & potestate earꝫ breuiter aliquid dicam.
Ordo vero ad rem quam scribimus/nihil opus est.

De nominibus litterarum.

Litteraꝝ quędã vocales st̃: quędã semiuocales: aliæ
mutę/alię liquidę nominant̃. Pręt̃ vocales.5. a e i o u.
reliquę sunt cõsonãtes omnes: propt̃ea: q nisi cũ alijs
litteris/id est vocalibꝰ iunctę/vocẽ non reddunt. Vo
calibus suus est per se sonus. quãobrem a voce quam
seipsis efficiunt id nomen acceperunt. Inter quas a &
o robustiore sono efferuntur. Reliquę exilius tinniũt.
A quidem & o facile nũc corripi/nũc produci queũt.
E & i rarius. V in medijs syllabis anceps & varia. in
postremis nunq̃ corripitur. I & u cuʒ sint vocales/
vocalibus tñ apposite/ sua aliquãdo dignitate relicta

consonantes fiũt.ut Ianus.ieiuniũ.io[illegible]
venus.vita.votũ.vulnus. Est inter[illegible]
potestatis/ cũ post q aut g vocali [illegible]
ponit̃.ut quater.quinqueñiũ.quot[illegible]
uosus.Post s quoq; e vel a subseq[illegible]
nescit. q̃d p̃ simphonesim/& per [illegible]
mãt.ut suetus.suadeo. I aũt cũ [illegible]
syllaba vocali p̃iuncta/unius cõs[illegible]
bet.ut iupiter.Interposita vero [illegible] ma
iestas.aio.aiunt.Quod verũ [illegible]s dictioni-
bus.nã in deriuatis aliter [illegible] quadrijugus.
quorũ prima syllaba(si sequẽs i duplici esset)potestate
breuiari minime posset. Ver.i.10. Tũ Pallas bijugis fu
gientẽ rœthea p̃ter Traijcit.Idẽ in eodẽ. Quadrijuges
in equos/aduersaq; pectora tendit. V itẽ sibimet an
teponitur & fit consonans.ut vultur.vulgus.vulnus.

De Semiuocalibus.

Semiuocales idcirco appellamus l m n r s: q̃ a voca
libus oriunt̃/& in seipas exeunt:habẽtq; vim quandã
vocaliũ. Itaq; l si finit syllabã/plenũ habet sonũ.ut in
his dictionib9 liquet:aĩal.fel.sol. Si in eadẽ dictione ge
minat̃/exilem.ut illido. Mediocrẽ/cũ primo loco po-
nit̃.ut liuor.lego. M dictiõi postrema/affert surdita-
tem.ut templum.plũbum. Si p̃ibit/erit sonãtior. ut ma
uors.murmur. N purgatiore est sono ĩ fine vocabu
li.ut nomẽ.numẽ. & quocũq; loco eã statues/nõ erit
incõcinna. R crassa est:q̃ si frequent̃ incurret/nõ le-
niter adaurescit, Precessiõe tñ mutarũ/p̃ more subse-

[illegible]llū/horridior erit:aut mitior.ut atramen
[illegible]or.probrū.trutina.quas dictiões aliam
[illegible] liquidiorē sonū reddere/docta auris
[illegible]pius geminata r canina est. S nõ inui
[illegible]exā figurā accępit.serpentinū ēm so
[illegible]dit. [illegible]ine sibilo/q̄ serpentū vox est/non ꝑ
[illegible]bro adhibebitur.

De Mutis.

[illegible] littere/ & qdē vocalis terminā
tur exitu:& [illegible] aliquod forte vocabulū finiunt/
obscurę sun[illegible] k p q t.Harū ēm singulę/f ex
cepta/in e finiunt. Qua[illegible] antiquiores grāmatici f
semiuocalē esse voluerūt.q̊s non sequit̃ Priscianus:cū
in f latina nulla dictio terminet̃. B cum p & ph affini
tatē habet:atq̧ inter illas mediū quendā sonū facit:ali
quidq̧ aspiratiōis cū pronunciat̃ habet. C tenuis ad
modū est et lenis:ideo cū g vicinitatē habēs/pro ea sę
pe ponit̃.Et itē g pro c.ut ligurgus ꝑ licurgus.gurgu
lio ꝑ curculio.gaius ꝑ caius. D aspirationē oīno re
spuit:ideo media videt̃ int̃ t simplex/& th. Enimuero
ab eo q̊d est θεὸσ deus dicimus. Ad finē etiam dictiōis
posita/a sono t ꝑparū differt.ut ad.apud. F a quibus
dam digāma appellat̃:fuitq̧ ab Eolib⁹(ut scribit Tor
tellius)ad nos deriuata:& in locū ph reposita.ꝓximū
tñ sonū habet cum u cōsonante.Nā fulgus ꝓ vulgus/
& sersus ꝓ seruus antiquos dixisse/testat̃ Priscianus:
quā ꝓnūciationē Germanos etiā q̊sdā ętate nostra ha
bere vidimus. G tenuissimo est sono:& cum c exili/

cũq ch aſpirato cõmunicat. Aragne em̃ ... & gnoſia & chnoſia proferunt cõplures ... ſtra oĩno latini habẽt. nã eandẽ vim p... tinere authores ſcribũt. Tametſi nõn... thago/& Karolus cum k ſcribi velint ... minis rationẽ nihil intereſt: in qua re ... aſperitatẽ vocis & toni ſpectamus. ... ſonũ q̃ c reddere/multis placet: id... ueniſſe cõmemorant: voluntq; quu... tẽpus ſignat cum q ſcribi debere. P cũ in dictiõ... grecis ſcribitur. ut iaphitę. phœbus. preſſius ſonat. H diminuendi/augendiue flatus cauſa ſuſcipi ſolet. Neq; tã littera q̃ aſpiratiõis nota a grãmaticis eſſe perhibẽt. Ad litterã em̃ vel ſyllabã/celerius aut tardius ꝓmouendaꝫ/ nihil poteſtatis habet. verſidici ꝓptea authores parui illã faciũt. X q̃ ex gręcis lr̃a eſt/ ſemiuocalis dici non irrõnabilit̃ põt. nã a voçali incipit/deſinitq; in ſonũ ſuum. dicimus em̃ ix. Eſtq; duplex: ptãtem habẽs geminatę s. Pro cs atq; gs poſitã fuiſſe Plinius affirmat. ut gregs ꝑ grex: & apecs ꝑ apex. Hac(ut Quintilianus ait)tã carere potuimus/q̃ ſi nõ q̃ſiſſemus. Y (quam Pythagoras fert̃ inueniſſe)loco i vocalis prorſus habet̃: ſed accõmodat̃ ſolis dictionibꝰ grecis : inuenit̃q; ad ꝓductionẽ & breuiationẽ anceps. ut i his vocabulis cypreſſus. ſyria. Z a grecis mutuati nobis ſumus: quę aliq̃ndo ſimplicis/ aliquãdo duplicatę ptãtem habet. ut gaça. matriço. zethus. Neq; cũ his ſentio/ q eã anſeris ſibilo ꝓnũciãt. ſꝑ em̃ ctaſſe & robuſte ſonat.

De Liquidis.

[illegible] vocant l m n r s. Quibus vis est: si eas mu[illegible]ncedentẽ vocalẽ ancipitẽ reddere. hoc est: [illegible] morari. Corripe dico: si vocalis sua na[illegible] verbi cã. pater/ cuius prima syllaba [illegible] corripit. Persius. Magne pater diuũ. &c. in [illegible] liquidã accipit/anceps est. Ouid'. de fastis [illegible]. [illegible]a romani dixere piacula patres. Et itẽ in heroidibus [illegible] versu variã esse demõstrat. Iã patrẽ/famulosq patris/lucẽq timebã. Alioqui si producta est vocalis/ [illegible] mutare nõ licebit. Q vero n & s muta sibi cõiuncta vocalẽ faciãt cõem/nõ satis placet Alexãdro: q neutrã liqscere scripsit. Verũ aliť Priscianus sentit/atq Tortelius. qd verũ esse ex authoribus videri solet. Ouidius in. 10. de trãsformatis. Piscosam q gnidon/grauidãq amathunta metallis. hic enĩ nõ fit longa q cõiunctio/quis cõsonãtes duę g & n subsequanť. Nec a ante sc in hoc versu Horatij produciť: Linquimus insani ridentes prębia scribę. quod esse ꝑpter mutam & liquidam constat.

Quare singulę litteræ considerandę sint.

Hęc de lr̃is/q̃ ad carminis rõnem ꝑtinent/paucis admodũ cõmẽorauimus: q̃ attẽtissime cõsiderãda erũt: ut cuiusq lr̃ę vis & potestas nõ ignoreť. Nã ut in corporibꝰ elemẽta: ita in syllabis & dictiõibꝰ lr̃ę oĩno sũt primæ: q̃ ut fuerint intersertę/ita absurdę aut absonę erũt. Atq in fidibꝰ queadmodũ alia alij incurrẽs/harmõiã tẽpat: ita intextura lr̃arũ & syllabarũ cõcursu

dictionũ q̃q; in positiõe & situ acce
noritas: ad quã oĩs versuũ cura est
ptea nõ parꝝ proderit nosse/ q̃cunq; d
bus grãmaticis p̃cepta tradunt: q
auriũ plura de his sentiri q̃ aliqua
possunt. Quisq; eẽ optime doct
bonorũ authorꝝ delinitus: q̃ lit
dius/ q̃ crassius/ aut exilius so

DE SYLLA

Vnc de Syllabis di vocabulũ ex
n grecis ad nos tradu ẽsionẽ s3cat.
Vnica tñ lr̃a syllabã facit: interdũ dictionẽ. ut singule fere vocales a e i o u. Syllabã ppt-ea dicimus esse: unã vel plures cõsertas sub una voce atq; accentu litteras q̃ indiuiduo spiritu/ absq; intcis-sione vocalit enunciari possunt. Igit syllabas oẽs cõ-siderare optet: & quo accentu/ graui ne/ an acuto/ seu circũflexo proferant: q̃ itẽ spiritu/ aspero/ an leni. His eẽ rebꝫ (accentu dico/ & spiritu) facilius sonoritatẽ p-cipiemus. ut verbi causa. Cũ iucundũ q̃d canit Vergi-lius/ dactylis freq̃ntioribꝫ utit: q̃ illi volubiliores sint: ut ĩ Buc. Phillida mitte mihi meus est natalis iola: Cũ faciã vitulũ pro frugibus ipe venito. Quo itẽ tp̃is et fluxu et spacio syllaba effert/ considerare non omitte mus: quotq; constet elementis. Nã si plus q̃ lr̃as tres syllaba cõphẽdet: aut plus uno tẽpore efferet: ea sp̃ erit producta. Vltra vero lr̃as sex nunq̃ cõplectit. ut stirps. Quæ oĩa non ignorare/ ad metri atq; orõnis

[illegible] ducent. Parui enim/aut multi tempo-
[illegible] promouet: aut moratur. Propter-
[illegible] titatem cognoscere pernecessari-
[illegible] nunc aperiemus.

[illegible] quantitate Syllabarum in generali.

[illegible] omnis aut breuis est: aut lõga: aut an-
[illegible] cõmunis. Breues alias natura facit:
[illegible] hoc loco esse arbitramur: a-
p[illegible] abę/ut correpte/ vel producte
dicatur. Nã q[illegible] ant longę natura sunt: ea for-
ma manent ap[illegible] hores. ut amor. vanus. Lati
nua aũt cõsuetu[illegible] vocalis ante vocalẽ ab altera syl
labatim discreta/breuis est. [illegible] meus. Sȝ fio/& q̃ ex eo
dissyllaba sunt contra. atq; dicti[illegible]es grecę: in quibus
pręcedẽs vocalis producta sępius inuenit̃. ut eolia. io-
nium. thalia. In nominibꝫ itẽ possessiuis p̧ grecã deri
uationem. ut typhœus. retheus. lerneus. pegaseus. dic
teus. thebeus. troia trissyllabum. Dius. dia. aer itẽ p-
ducuntur. Aio verbum est bissyllabuȝ: in quo sp̧ est
consonans. nisi in secunda/ & tertia p̧sona p̃sentis tẽ-
poris numero singulari. ut ais. ait. Horat. in. i. sȝmonũ.
Certe nescio quid secreto vel loqui te Aiebas mecũ.
Idem in eodẽ. fœlicẽ aiebas tacitus. O quidẽ aduer-
bium/ quãdo anteponit̃ dictionibꝫ vocatiuis a vocali
incipientibꝫ/breuis est. Ver. in buc. Te corydon o ale
xi. Alioqui producit̃. Horatius in car. O & pręsidium
& dulce decus meũ. Vergilius in. i. ęnei. O pater/o ho
minum rex/diuumq; ęterna maiestas. Et O/utinaȝ.

Cõpertũ quoq; habemus: in plerisq; di[illegible]
priorẽ vocalẽ neq; separari/neq; breuẽ [illegible]
ĳci/vel cũ altera coire: & sub uno q̃si [illegible]
ut dĳ dĳs. ĳ ĳs. deinde. deinceps. ꝓinde. de[illegible]
deerit. deerant. cui. huic. suauis. suesco. su[illegible]

In interiectionib9 etiã vocalẽ añ vocalẽ [illegible]
q; ꝓducte enũciari scimus. Ver. in. 7. enei. [illegible]
che sonans. In genitiuis q̊q; nomi[illegible] hab[illegible]
anceps. ut nullius. unius. Sʒ alius [illegible]cit. Alius vo
sp corripit. Ratio est ea quam supra [illegible]mus.

Positio est: cuʒ vocali subsunt due consonãtes/vel una q̃ vim habeat gemine cõsonãtis. ut mons. pons. gaça. duxi. traxi. Igit̃ syllaba posterioris verbi/si a consonante incipiet/& p̃cedẽs in cõsonantẽ t̃minabitur: hec ipsa ꝑ positionẽ ꝓducta erit. ut si ad dñs/sequatur venit. nus/q̃ breuis est/ꝓpt̃ sequentẽ v cõsonantẽ ꝓducet̃. Due tñ cõsonãtes ad caput dictiõis posite/vocalẽ q̃ p̃cedentẽ terminat dictionẽ raro ꝓducẽt. Ver. in geor. caua flumina crescũt. & sequit̃. feruetq; fretis spumantibus equor. In primo quidẽ exm̃o ua /breuis syllaba: ꝓpt̃ f & l seq̃ntes cõsonãtes. nec in secũdo q;/ cõiunctio correpta/ꝓpt̃ f & r ꝓducit̃. Apud Iuuenalem tñ breuẽ syllabã ꝓductã nõ in dissimili loco reperies. Et acre malũ sepe stillãtis ocelli. ꝓpt̃ st em̃ ultimã syllabã aduerbĳ sepe ꝓduxit. Itẽ i satyra: Stêmata q̃d ꝓsunt. Occulta spolia & plures de pace triũphos. a ꝓpter sp suppositas cõsonantes ꝓducit̃. Que itẽ breuis cõiunctio apud Ver. 7. enei. ꝓpt̃ duplices posteriores

[illegible] ta est: Spiculaq; clypeiq; ereptaq; ro[illegible] in.12. Ensemq; clypeuq; / & rubrę cor[illegible] Dipthongus oĩs longa est. Nã diphthõ[illegible] a est ex integris vocalibꝫ cõcreta. ut ae. oe. [illegible] nusq; breues habentur. nisi ad eas sequa[illegible] quo in casu licebit eas corripere. ut: Insulæ [illegible] magno. Ver. in. 7. Stipitibus duris agitur: su[illegible] Quare qui diphthongos de scriptura auferunt/ a recta scriptione deuiant. Nam quacũq; dictiõis parte diphthongus erit: cum producte/ tũ robuste efferri debebit.

De Syllabis ancipitibus.

C Ommunes syllabas intelligimus/ quas correptas modo/ modo productas pronũciare poterimus. Primũ quidẽ anceps est syllaba/ cuius vocalem muta et liquida in eadẽ dictione sequunť. ut agri. vafre. tenebrę. Cuius exemplũ supra positũ est. Redditur item indifferẽs syllaba/ cũ ꝑcedens dictio exit in consonãtem/ et sequens aspirationẽ habet capitalem. Cuius pręceptionis exemplũ hoc cõmune ex. 9. æneí. Vergil. affertur: Terga fatigamus hasta. Sępius tamẽ cõtra inuenies. Stat. in. 5. Mos datus heu segnes/ potuit ne ultricia grajs Virginibꝫ. ibi ẽm tus/ ante heu/ positum est breue. Producitur ỽo in hoc versu: Mors fera per hominem totum sibi subdidit orbem. Fit etiã anceps syllaba / cum s alicui consonę ꝑposita vocalem supra se excipit. ut apud Verg. in. 5. hortať Mnestheus. Scio tamen quosdam dicere/ e aliquando interponi a

poetis.ut dicāt menesteus. Adducis [illegible]
nato exm̄ Beda. Ordinibꝰ varijs alb[illegible]
Et itē ex Sedulio. Aduenıat regnu[illegible]
Sunt tñ qui volūt s capitalē abijci[illegible]
ni versu: Terga sedent crebro ma[illegible]
gdo. in hoc ultimo vocabulo dicūt s i[illegible]
moueri. Varię sᷓ etiā atq; ind[illegible]
bę/ꝑ varioꝝ authoꝝ usu. ut ap[illegible]
nubiū. cuius vocabuli secunda [illegible] hoc
metro: Cōnubio iungā stabili[illegible]. Est
lōga apud eundē in.3. Pyrrhi[illegible]uas: Itē ru-
dentes. Ver. in geor. Quo [illegible]unt ferro gra
uiterq; rudentes. Eandē dictionē in suo fonte Persius
ꝓduxit. Pecuaria rudere dicas: Sꝫ nos longe nimis ꝓ-
grederemur/ si cunctas ancipites syllabas nostro inge
remus instituto. Quocirca ut lectū fuerit apud idone
os authores: ita & dicere & scribere suaserim.

Alia de quantitate syllabaꝝ pręceptio.

Sꝫ ut certiore quadā via ad cognitionē syllabicæ q̄n
titatis ꝓgrediēdo ꝑtingamus: quāta sit unaq̄q; voca-
lis principio/medio & fine dictiōis posita/ꝑ eaꝝ or-
dine breuissime scribemus. si tñ pauca q̄ ad cōem hāc
p̄ceptionē cōducunt prius memorauerimus. Sylla
ba oīs aut se sola/aut cū alia iūcta ꝓfert. Si sola: longa
erit. ut iā dixīus. Vel diphthōgo. ut aut. prę. hei. haud.
heu. Vł cōsonātiū cōcursu. q̄d positionē appellāus. ut
ast. est. stirps. Aut natura. ut sto. a. e. de. se. con. dis. nō.
Aut sicopa. ut ah. vah. audit/suat/ꝑ audijt suauit. Est

[illegible] natura breuis: ut nec. Vel ꝓpter mutaꝫ
[illegible] quentẽ. ut bilibris. Si vero cum alia sylla-
[illegible] mus: ex primarijs dictionibꝰ quantitas
[illegible] repetenda erit. Nã deriuatę voces sequunt̃
[illegible] ges primarũ ex quibꝰ nascunt̃. Itaqꝫ quan
[illegible] secunda ꝑsona p̃sentis indicatiui nu-
[illegible] ta ꝑdurabit in tꝑibꝰ quę inde recte
[illegible] ẽm/secundę/& quartę cõiugatio-
nis [illegible] secũda ꝑsona vocalẽ longam
hab[illegible] uerso breuẽ. Ab amas em̃/do-
ces/& audis/[illegible] amamus. amatis. amabãt. ama-
ui. amaueram. amabo. am̃a. amato. amatote. amarem.
amare. Docemus. docetis. docebam. docebo. docebi-
mus. docebitis. doce. doceto. docetote. docerẽ. doce-
re. Audiuimus. auditis. audiui. in quibꝰ media sp̱ pro-
ducit̃. & hũc in modũ cętera. Vno excepto: id est do.
q̊d ubiqꝫ a breuẽ habet. nisi ĩ his cõpositis. addamus.
reddamus. dedamus. Breuiat̃ autẽ in reliquis. In ter-
tia cõiugatione eadẽ fere tẽpora breuiabimus. ut a le-
gis/dicimus legitis. legimus. ubi secũda syllaba breuis
est. In p̃terito vero ꝑfecto indicatiui modi q̃a vocalis
cõmutat̃/producte ꝓferimus. ut legebaꝫ. legebamus.
Quod itẽ verũ erit in passiuis. ut amaris. amare. doce-
ris. docere. audiris. audire. Notandũ p̃terea est: quã-
qꝫ vocalẽ eandẽ esse ꝑ oẽm verborꝫ flexũ/qualis ini-
tio cremẽti fuerit: hoc est: cũ supare verbũ suũ prima-
rũ occipit. ut ama. amatote. Ex p̃terito itẽ ꝑfecto cæ-
tera tꝑa inde nascẽtia ęstimare poterimus. nã ipsius &

formã & quãtitatẽ obseruant. Quę em[illegible] ui [illegible] si/psi/xi/gi/pi/ni/mi/& di p̃teritũ mitt[illegible] longã habent proxime p̃cedentẽ syllab[illegible] ui. petiui. audiui. risi. repsi. cepi. veni. emi. di[illegible] di. prouidi. S; bibi. dedi. dedidi. reddidi. [illegible] di. tuli. peperi. didici. pepuli. tetigi. cecidi/a cado o[illegible]. pepigi. pupugi. & quę hinc deriuant̃ breuia sunt. Ex his quoq; supina/atq; participia [illegible] eam si pa[illegible] legem tenent. Nam si a longis/lo[illegible] sin contra/breuia erunt. Pręter ea quę ab insequẽtibus verbis oriunt̃: queo. cieo. sino. sero. lino. eo. do. [illegible]. reor. sto. agnosco. cognosco. Quorũ p̃teritũ & si partim in ui exit: supina tamen/& quę inde prodeũt participia (p̃ter sta turus & ambitus) breuiant̃. Tertia quidẽ p̃sona eius dẽ p̃teriti p̃fecti numero plurali/sp̃ habet penultimã syllabã longã. ut amauere. amauerũt. audiuere. runt. In eodẽ vero p̃terito imus/semp̃ correptũ legi: s; in sum/& volo/semp̃ imus p̃ducit̃. ut velimus. simus. in quibꝰ duobus verbis/eorũq; cõpositis u breuẽ/i aũt productã sępius inuenimus. Dicimus em̃ sitis. velitis. assitis. nolitis/prima i producta: assumus. nolumus/secunda syllaba correpta. Sũt itẽ tria p̃terita dissyllaba quę propter p & t geminatũ producunt̃. repperi. rettuli. reppuli. quibus non est eadem forma in supino: q̃niam in eo nec p nec t geminatur.

De I in compositis dictionibus.

Erit aũt animaduertendũ: in dictiõibꝰ cõpositis i litterã/q̃ media dictione inuenit/correptã esse (tibicen.

[illegible] ibi(que) exceptis) ut omnipotēs. lanificiū. tubi-
[illegible] in cōpositione ꝓducit. ut diligo. digero.
[illegible] disertū tamē/ & dirimo/ & grecę dictiones q̄
[illegible] iant. Horat. Fecūdi calices quē nō fecere di-
[illegible] Ouid. in. 1. Meta. Hāc deus/ & melior litē natu
[illegible] diremit. Bi aūt corripit. Galterus de gestis Alexā
[illegible] in. 1. Seruos cōtemne bilingues. Ver. in. 10. Consi-
[illegible] recti bipatentibꝰ. Sz de cōpositis atq(ue) deriua-
tis dictionibꝰ hoc aīaduertendū est: q̄sdam prę se fer
re suā originē: alias vo īmutatis seu cōcisis elementis/
occultius & per latebras e suo fonte deriuari. Et pri-
ores quidez fere sp̄ similes esse suis initijs: posteriores
sępenumero dissimiles. Priamides eñ/ nonaria/ iocun
dus/ relicta sua origine primas syllabas ꝓducūt. fit nā
q(ue) priamides a priamo. a nonus nonaria. iocundus ex
ioco. E diuerso vo aruspex. arista. nato natas. deiero.
peiero. ofella. humus. innuba. ꝓnuba. dicax. fatidicus:
veridicus. & similis nascētię noīa breuiant: licz ex lon
gis tracta sint. earuz eñ primaria st̄ ara. areo. no. iuro &
offa. humo. nubo. dico. q̄ longas habēt anteriores syl-
labas. Itē voco. lego. rego. sedeo. vireo. suas deriua-
tiones nō sequunt. Vox eñ/ lex/ rex/ sedes/ & vis/ ex
quibꝰ noībus illa gignunt/ lōga sunt. Nolim tñ q̄sq(ue)
mihi succēseat: q(uod) ex noībꝰ vba primiciari scribā. hoc
lōge añ nos voluit Varro: q ī li. de lig. lati. nō a medi-
cādo & suēdo/ sed a medicina & sutrina medicū & su
torē deriuauit. Et recte sane. Nam ex subā (id q̄d no-
mē sżcat) fluxū & actionez/ vboꝝ accidentia ꝓficisci/

b 2

negauerit nemo. Conuiciũ aũt non [illegible] xit Cremoneñ.)sed a voce protrah[illegible] q̃si conuociũ/ cũ inter quospiã collat[illegible]

Seq neq; ouo/q̊d est exultantis ges[illegible] cũ triũpho:ouum format. ut idẽ Cr[illegible] Opportunus aũt/q̊d ab oportet/d[illegible] voluit [illegible] ti:propt̃ geminũ p primã ꝓducit. [illegible] p-rsunt/quorũ quãtitas a primiti[illegible] diuersa est: q[illegible] rum meminisse longũ ess;. Qua[illegible] habitis/de quibusdã ꝑpositionibꝰ tm̃ dice[illegible] diuerso plerũq; prolatu nũciari solẽt. N[illegible] cõposite dictiones/si a procul oriri videbunt:corripient primã. Cuiusmodi sunt prouectus.pronepos.profugus.procella.proteruus.propheta.prophanũ.profundum.profatus.profusus.profiteor.proficiscor.profecto.procurro.probatus.profectus.Hoc tñ ultimũ Silius in.5.ꝓduxit.Hic profectus equo/postq̃ int̃ prælia notã Accepit vocẽ.&c̃. Sin nihil ad procul ꝑtinebũt:a capite ꝓducunt̃. ut proficio.prodeo.proluo.protero.protenus. Ab aũt/ob/de/in/pro/re/& sub/ cum verbo iacio cõpositę:siue verbũ ip̃m trissyllabũ erit.ut abijcit.obijcit.adijcit.deijcit.inijcit.proijcit.reicit. subicit: siue quadrisyllabũ ut abijcio.obijcio.adijcio.ꝓducuntur.hoc em̃ pacto apud authores freq̃ntius esse cõperies.Cũ tñ trissyllaba sunt:ea varia quantitate esse docuit Cremonensis. S; cũ ꝓductionẽ exẽplis firmet:de breuitate tantũ duo verba/adijcit/& subijcit/ex Statio Achillis refert:inops ut arbitror exẽplorũ. quippe

[illegible] modi forma rara sit: nec sine figura po-
[illegible]o apud Ver. in buc. breuiat. Titire/pas
[illegible] reijce capellas. ubi quintus pes est ꝓ

[illegible]tatio de proprijs nominibus.

[illegible] quidē noībus hoc tenendū sentio. Si a [illegible] celebrata erunt: debere nos illa a sua quantitat[illegible] mutare. Nā quę spectata semel authoritate di[illegible]ripta sunt: ea pro arbitrio innouare vicio dat. [illegible] posita iuenient: quātitas in illis obseruet q[illegible]positioni vocis q̄dret. quę res iudicio eruditarū au[illegible] relinquenda est.

Epilogus.

Hęc igit quę generali qnadā ꝑceptiōe a nobis dicta sunt/qm̄ interdū aduersa videbunt his q̄ postea scribemus: attentius cōsideranda erūt. Ne cū ad specialiora lector deueniet: ea q̄ supiorib⁹ ꝑceptis continent/seorsum nō refricuisse nos calumniet. Nihil em̄ necesse est: multa regulatim eximere/ quę semel atq; ad plenum in genere dicta sunt. Quāobrē dictiōes q̄ diphthongo/positione/aut longa vocali ꝓ originē ꝓductę sunt/aut breues uniuersę: ex ꝑcedētib⁹ ānotatas pene oēs relinquimus: quarū recta scriptio/ex ortographię ꝑceptis pendet. Nunc ad uniuscuiusq; vocalis quantitatem demonstrandam accedemus.

DE A in primis syllabis producta.

A prę l m n & s in primis syllabis producit. Inuenit tñ in his dictionib⁹ correpta: Alo. malus adiectiuū. ca

lo grecum verbũ/cũ voco significat.pal... fala...
falũ.falernus.alius.aliquãdo.talentũ.al...
ligo verbũ.& ĩ obliquis huius noĩs fal.ch...
fames.amurca.hamus.camera.came...
cus.tamen.cano.canis.anas.manus...
neo.canopus.quasi.basis.asinus.ca...ellus.

De A in primis syllabis correpta.

Est ipsum quoq; A pre b c d f g p r t & u in primis syllabis correptũ.preterq; in his vocabulis:Pabulum. tabes,scabidus.strabo.labes.fabula.labor verbum.et in futuro indicatiui modi horum verborum : flo. sto. for.& no. Bacchus.thracus.acer acris.placo. graculus.facundus. machina.& in obliquis huius nominis pax. Hiacynthus anceps est. Clades.spadix.radix. traduco.suadeo.rado.trado.gradiuus.vado.gades. Safirus.quam dictionẽ non ponerem/ nisi ab Alexandro quoq; esset apposita.naʒ greca est:& per ph scribi deberet. Strages.saga.vagina.stragula.magalia. vagio.lagana.pagus.fagus.pagina : & plaga pro vulnere. Apulia.lapa.crapula. papilio.rapa.vapulo. pape.papo. Areo.carex.varica.naricia.varex.narix.pareo.glarea.carica. ara pro altari. charus. clarus.rarus. & ad hunc modũ terminatis dictionibus. Saturnus. vates.latus adiectiuũ.laterna. Quattuor/quod t duplici scribit̃.natura.fatum.quaternus.ater.mater.crates.crater,matuta. Statim/& platea varie ponũtur.

Nauis.mauors.gnauus.auia.pauo.gauisus.prauus. dauus.claua.clauus.clauis.flauus.

[illegible] A in medijs syllabis producta.
[illegible] syllabis prę g & u producitur. Sed pę
[illegible] co[illegible]. Item abauus. tritauus. huiusq; composi-
[illegible] d[illegible]uationis nomina.

[illegible]e in medijs syllabis correpta.

A prę b c[illegible] m n p r s & t breuiatur. S; noia in bi-
lis/b[illegible]/cu[illegible]/amen/& alis exeuntia: si deriuata
sunt/producun[illegible]ut venerabilis. lętabundus. cœnacu-
lum. canalis. iuuamen. gestamen. Cloaca. opacu;. &
obliqui qui ab ax veniunt. ut limax limacis. fallax fal-
lacis. Cicada. Priapus. sinapi/q̊d Donato teste in i. ex
it. Binarius/ternarius/& hmõi originis noiã. & obli-
qui nominũ terminatoꝝ in ar/deriuatę speciei. ut tor-
cular/sotular. Prę̃ nectaris/cęsaris/bostaris/& aspa-
ris. Parnasus/omasu;/agaso/achates/socrates/nr̃a-
tes. & siꝉis deriuatiõis noĩa. & obliqui noĩm in as exe
untiũ: si tñ in atis genitiuũ finiũt. ut calamitas atis.

De A in ultimis syllabis.

A in ultimis syllabis (Nisi ablatiuo casu veniat/aut
vocatiuo nominum propriorum in as. ut AEneas/an
dreas. Item nisi in his dictionibus: postea/pręterea/in
terea/antea/qua. Et in his aduerbijs: una/frustra. Et
in hac ꝑpositiõe contra. & in secunda ꝑsona imperati
ui modi verboꝝ primę cõiugatiõis numero s;ri) fere
semper corripit. Nomina autẽ gręca: ut malea/tegea/
producuntur. Statius in. 2. thebaidũ. Non tegea/non
ipsa deo vocat ali te fęlix Cillene. Numeralia vero no
mina: ut triginta/ancipitem habent quantitatem.

De E in primis syllabis

E prę d l n s t & u producitur. His
exceptis: Sedeo. medeor. meditor. me
di polisyllaba. Præter sedulus. & sedi
edo/cum unum dic. alterum comed
velim quoqꝫ. gelu. scelus. celer. me
helicon. fenestra. penitus. penates.
teneo. venio. tenor. bene. genus. ge venia.
veniaꝫ. metallū. fretū. meto. veto. me tes. retro.
peto. vetus. thetis pro Achillis matre us. Iuue.
in satyra. Pluria sunt fuscine. An ma lectant ani
mū iactata petauro Corpora. Levo s. seuerus. le
ue/cū signat planum.

De E in primis syllabis correpta.

E prę b c f g m p q & r (nisi in sequētibꝰ) breuiat dic-
tionibus. Thebę. glęba. nebrida. & in obliquis huius
nominis plębs. fœcundus. vecors. sęculū. securus. moe
chus. secius. echo. & in obliquis huius nominis fex. le
go as. dego. tegula. regina. regula. & in obliquis horū
nominū rex/& lex. semen. ęmulus. fœmina. demū. ne
mo. eminus. semita. semis. semissis. sępe. cepa. repo. se-
pio. & in pteritis pfectis & plus ꝙ pfectis huius ver-
bi reperio. (qd fit propt p geminatū: ut dictū est). neqꝫ
ꝙ. & quę diphthongos habent. cęrulus. hęres. feralis.
hereo. feres populi. mœreo. cęra. serium. sero. eruca. ce
roma. erugo. erigone. verus. spero. & pero onis/ qd ē
calceamentū rusticoꝝ. Ver. in. 7. ænei. nudus tegat al
tera pero. a quo peronatus. Persius. Nauem si poscat

[illegible]rator.

[illegible] medijs syllabis producta;

[illegible] n t & u in medijs syllabis longa ꝓfer [illegible]tione3 hę dictiones non obseruant: [illegible] terebinthus. seneca. andromede. [illegible] nomē hebręi homīs. esseda. abi [illegible]men. angelus/gręcū. quę ideo excipimus: [illegible] ne latina facta sunt. Eremus. alemania. vgh[illegible] gethsemani/hebraicū vocabulū. & obliqui hu[illegible] hyems. Hebenus. iuuenis. helena/graecę [illegible] nomen. Anxietas. pietas. & nomina hmōi formę: ametistus. temetū. & obliq ab etis formati. ut seges etis ti. Pręter agnetis. lebetis. locupletis. magnetis. quietis.

De E in medijs syllabis.

E ante f g p r & s positā (nisi in his subscriptis vocibus) corripies: Cethegus. tristega. lagena. Pręsepe. Statera. seuerus. ꝑseuerat. austerus. galterus. chimera. galerus. megera. machera. cratera. panthera. iberus. & in oībus in rium finitis. ut ministeriū. Quę tñ nūc correpta/nunc ꝓducta legunť. Obliqui vero huius nominis mulier/varie poniť. Mathesis/diuinatio. Frenesis anceps est.

De E in ultimis syllabis.

E in ultimis syllabis (pręterq̄ꝫ sexto casu noīm quinquę declinatiōis/& vocatiuo casu propriorꝫ nominū in es exeuntiū. Et in aduerbijs q̄ a nomine ꝑ conuersionem de o in e deriuanť. ut iusto iuste. Et in his mono

ſyllabis dictiõibꝫ: prę. de. me. te. ſe. & ne/ ſignat
Vę item cũ eſt interiectio. fere. ferme. cepe
die. af‐abre. & pulchre. Et in gręcis noibꝯ in e defini
tis. ut progne. Nerine breuis eſt ſemꝑ
gatis ꝓo dictionibus (ut dictum eſt)
cundę cõiugatiõis/ut doce/alia eſt ſ ua.

De I in primis ſyllabis producta.

I prę d f l m n r s & u frequentius producitur. A qua
tamen pręceptione has dictiones exceptas inuenies:
Fides. quidem. vidua. ideo. idolatra. idcircus. bidens.
tridens/fidis/video/triduum. & idem neutri generis.
Ciſus. philomena. hilaris. chilindrus. ſilix. miliũ. Ci
lix. bilibris. pilus. pila. prolſdo. cilium. tilia. ſileo. ſilex.
ſilix. ſiligo. Thimus. fimus. nimis. hymen. ſimul. ima‐
go. ſimulo. ſimilo. ſimilis. Sinus. lino. linio. tinea. cinis.
ſine. minus. minor. minaris. miniſter. Lyra/muſicũ in
ſtrumentũ. pirus. minice. vireo. & quę inde naſcunt.
Tiſana. miſer. Obliquos huius nominis nix/niuis.

De I in primis ſyllabis correpta.

I prę b c g p q & t breuiatur. Sed excipiũtur infraſcri‐
ptę dictiones. Tibia. viburna. hibernus. tribula. fibu
la. ſcribo. liber adiectiuuꝫ: & cũ pro vino ponitur. ibis
auis. libo. libum. fibula. vibex. Et in futuro horum ver
borum/eo/queo. Spiculum. dico. vicus. vicenus. tri
cenus. trica vel tricę. ficedula (a ficu em̃ venit: auis quę
dam eſt: ſic appellata/ꝙ ficus edat) licium. mica. ſicut.
picus. ficus. Ico variatur. Viginti. fligo. bigę. figo. fri
gus. frigeo. pige. Et obliqui huius nominis ſtrix. Ri‐

[illegible]ra.[illegible]po.cippus.ſtipes. Liquor.liqueris.& q̃ [illegible] tempora. Nitor.clitellę.itur.titan.ti-[illegible].pſitac[illegible] Italus: q̄d uſu atq; authoritate utentiu; [illegible]et.Phiton.pitaſma. & hor; noīm ob[illegible]tis.et dis ditis.vita.vitis.ritus.mitis. [illegible] medijs ſyllabis producta.

[illegible] in his vocabulis: Reliquus.ſiliqua. [illegible] ſyllabis ſemper producitur.

[illegible] medijs ſyllabis correpta.

In medijs [illegible]bis I pręb c d f g l m n r s & t corri-pitur. Sed in ſuppoſitis vocabulis producitur. In no-minibus in bilis exeuntibus/ quę a quarta coniugatio-ne veniunt.ut audibilis.ſenſibilis. Amicus.lectica.um-bilicus.apricus.lorica.caicus.veſica.formica.pudicus. urtica.poſticus. Et in obliquis nominum adiectiuor; in ix finitorum.ut fœlix fœlicis.pernix pernicis. Item in obliquis horum nominum; Fœnix.maſtix.lodex. Et nominū in ix fœminini generis.ut matrix matricis.

Nomina vero propria in icus deſinentia frequētius producuntur. At ſi nonnulla quadratius proferri/con-tra poſſe videbuntur (niſi ſint frequentata a magnis authoribus) licebit ad metri cōmoditatem formā illis imponere. Hoc quoq; loco eſt ſciendum: nomina in cula deſinentia/corripere i ante cula. His exceptis: cuticula.cornicula.et canicula. Primi vocabuli hoc ex-emplū habes ex Perſio in ſatyra: Rē populi. Semp & aſſiduo curata cuticula ſole. Secūdi teſtis eſt Ouidius in arte. Nec graue tēpus adeſt: ſitiēſq; canicula tardet

Posterioris. Horat. in ep̃lis. Grex aute [illegible] at: cornicula risu3. Coronides. atri[illegible] abid[illegible]s. considero. desideriu3. formido[illegible]ido. [illegible] auriga. quadrigæ. caligo. fuligo. rubig[illegible] prurigo. tentigo. castigo. Quinti[illegible] minibꝫ neutris in ile formatis. ut [illegible]

Missile tñ/facile/gracile/agile/[illegible]le/venatile/sutile corripiunt. [illegible] aprilis. hostilis. senilis. iuuen[illegible] sublimis producunt. At illud videas: [illegible]/ãte lis i longã habere: si a noĩbus deduc[illegible] a sene senilis. Vno excepto. parilis. Neutrius q̃q; generis noĩa in ile posita/hanc formã sequunt. ut cubile. & ea q̃ pauloꝰ supius diximus. Opimus. illimis. sullimis. Et in nominibꝫ in imen desinentibꝫ: q̃ ex q̃rta cõiugatione fiunt. ut munimen. blãdimen. rudimen. Herinis. ciminum. caminus. catinũ. festino. supinũ. propino. salinũ. Et in noĩbus deriuatis in inus positis. ut vulpinus. q̃rinus. iugurthinus. Et tñ noĩa quę g ante hmõi terminationẽ habent/corripiũt i ante n. ut oleagina. fagina. Vergi. in buc. q̃niam tibi pocula ponam Fagina. Item geor. 2. Trudit e sicco radix oleagina ligno. Cæteru3 q̃ bissus/adamas/bombix/hiacynthus/& ametistus formãt: breuia sunt. ut bissinus. adamantinus. hiacynthinus. ametistinus. In omnibꝫ q̃q; in timus cadentibus/si a primitiuo referunt t producunt. id est matutinus a matuta. Verg. i. s. ęnei. Nec minus æneas se matutinus agebat. Sin non: corripiunt. ut sero serotinus.

[illegible] Ver. in geor. Si vero ad solem rapidū/lu [illegible] Ordine respicies: nunq̄ te crastina fal[illegible] hora. [illegible] nominib⁹ itē in ina formatis. ut pruina. [illegible] corolina. Pręt mutina. ꝓserpina. fęmi [illegible] terea nominū ī in finitorꝝ. ut delphin [illegible] sus. Delirus. papirus. saphirus. la [illegible] mediā syllabā breuē facit Cremonē [illegible] is. paradisus. paradisis. & in huiusmodi [illegible] Eremita. leuita. margarita. Et in horꝝ [illegible] q̄ vel locū/vel ꝑsonā significant: Sun[illegible]chitus. aconita. cocytus. hermaphroditus. [illegible] crites. auritus. mellitus. turritus. & similia horꝝ vocabula sumpta ex noīe. Pręter seruitus/& ambitus: in quib⁹ tn̄ deriuatio est spectanda diligent. Et præter aduerbia in itus posita. ut funditus. stirpitus. In nominib⁹ ex verbis tertię & quartę cōiugationis natis/q̄ in itū supinā mittūt. ut mugitus. rugitus. auditus. q̄situs. S3 percitus aliā formā habet. Obliq̄ q̄q; noīm in is desinētiū. ut samnitis a sānis.

De I in ultimis syllabis.

I ad finem dictionis posita/semper longa est. Pręter q̄ in his dictionibus: tibi/mihi/sibi/quasi/& nisi. Ibi vero/& tibi/& quę ex his fiunt (ut sicubi) indifferentia sunt. In dictionibus item gręcis vocatiui casus inuenitur i correpta. ut thebai. Statius in ultimo thebai. O mihi bissenos multum vigilata per annos Thebai. & Vergi. in buc. Te coridon o alexi/ trahit quēq; sua voluptas. Ouidius de transformatis in. 1. Dic themi q̄

generis damnũ reparabile noſtri Arte [illegible]
ſtis. Idibus eſt annę feſtum geniale pe[illegible]
cul a ripis aduena tibri tuis. In dictioni[illegible]
cis ip̃m i in datiuo caſu reperit̃ correp[illegible]
leidos. Palladi littoreæ celebrabat [illegible]
Forte diem.

De O in primis ſyllabis [illegible]

O præ b d g m & s producit. [illegible]pies infra
poſitas dictiones. Obes. obe[illegible] & reliqua q̃
ex ſum formaueris/quę po[illegible] n[illegible]bent. ut ob
ſum. ſoboles. obeſus. globus. probu[illegible] probo. probrũ.
ſcobis. & obliquus huius n[illegible] ſcrobs. Modus. mo
do. odor. odio. modius. fodio. Toga. rogo. rogus. Vo
mo. omaſum. dominus. domus. comes. como. coma.
glomus. homo. domo. ſtomachus. comedo. omitto. p
metheus. Roſa. p[illegible]. pſeucha. poſuit. & inde genita.

De O in primis ſyllabis correpta.

O prę c f l n p q r t & u (remotis ſubſequentibꝫ vo
cabulis) ſemper in primis ſyllabis corripitur. Procę
rus. ocior. iocundus. Cocytus. foca. ocium. poculum.
oculo: & obliqui huius nominis vox. Profugio. pro
fero. proſum. Sed quæ de pro ſupra ſcripſimus/ ea nõ
negligas. Moles. proles. ſolor. olim. colyphia. bole
tus. ſolus. polipus. prolixus. ſtola. colo as. ſolennis. ſol
lers. nolo. Et in obliq̃s huius nominis ſol. Pono. no
nus. çona. pone. nonę. comis. dono. donum. donec. co
nor. pronus. Topus. opilio. ſopio. populus arbor. co
pia. copula. copulo. Quoq̃. Chorus ventus. coram.

[illegible] orax [illegible] oram.hora.ore.corallus.forũ.gloria.fo-
[illegible] orũ [illegible] reo. Et in obliquis hoꝝ noim: os oris
[illegible] moris [illegible] orũ. & horũ. Poto/q̃tidie/totu[illegible]/no-
[illegible] o [illegible] io/protenus. Et in obliquis noim ge
[illegible] nentiũ.ut sacerdotis/nepotis cõpo-
[illegible] pos [illegible] os suã deriuationẽ sequunt: & sunt
breuia. P[illegible] quum/prouincia/ prouenio/& in
de prouen[illegible]

D[illegible] edijs syllabis producta.

O pr[illegible] n s t [illegible] his dictionibꝰ) in medijs sylla
bis lõgabit: Sa[illegible] / [illegible] onis/diaconus/sindonis/
ascones/britones. & in [illegible] ex on deflexis: q̃ locorũ/
ꝑsonarũq; ꝓpria sunt. ut Simon.simonis. Babylonis.
q̃uis in his multa veritas est apud authores. Vergi. in
buc. Pastoꝝ musam damonis & alphesibei. Idẽ in eo.
Aut alconis habes laudes: aut iurgia codri. Itẽ Iuuena
lis. Hic boue ꝑcusso mugire agamenona credis. Stati
us itẽ. 10. theba. Amphion eq̃tes/noctẽ/vigilataq; ca-
stra. Ab on em̃ longa/necesse est ɋtĩ t̃minationẽ ꝓdu
ci. Quod cõtra eundẽ Statiũ repit. Et caligantẽ lõgis
ixiona giris. Ouid'. itẽ. 1. de transfor. Fœda lychaoniæ
referens cõuiuia mensę. Etem̃ lychaon/nomẽ possessi
uum corripiũt.. Nõ facile ꝓpterea certã quis in huius-
ce noĩbus ꝓceptionẽ afferet: nisi in grecismo sit. Nam
apud grecos o duplici est figura. Vnum quod est nr̃o
nõ impar. & vocat̃ ο μικρόν id est minus/vel paruum/
vel breue. Alterũ dissimile et quasi geminatũ: hoc mo
do ω. & dicit̃ ω μέγα. id est magnũ. Arbitror propt̃ea

in nominibus gręcis/ on in positione
hanc varietatē inueniri quantitatis.
ro iudiciū/gręcismatis nescius. His ip
ita ut authores usos esse comperio.
ta/q̄ gręca est dictio. In proprijs no
forte acciderit.ut clodoueus.ludou
quidā volunt)quātitas seruet qu ad elegā
tiam quadrantior.

De O breui in medijs sy

O pręb c d g l m p q & r breuis e producet tn̄ in his quas annotabimus dictionib October. Et in datiuo & ablatiuo numeri pluralis horū nominū/ambo & duo. In obliquis itē nominū in ox exeuntiū.ut velox velocis. Herodes. Et in obliquis huius nois custos: & in his quę inde ꝓueniūt.ut custodia. In noibus itē quę a gogos gręca voce deriuant.ut isagogæ: synagoga. quæ diuturno usu latina pene facta sunt. Amomū. Europa. esopus. piropus. canopus. In nominibus q̄q; in orus definitis.ut sonorus. Et in obliq nominū terminatorꝝ in or. Præt obliquos horꝝ noīm arbor. memor. castor. ęquor. marmor. Quorꝝ quantitatem sequunt noīa ꝓpria in or terminata .ut hector. nestor. Et in deriuatis a corpus. ut bicorpor. Et in obliquis horꝝ nominū: decus. femur. robur. ebur.

De O in ultimis syllabis.

O (nisi ex monosyllabis dictionibꝰ erit: aut datiuū & ablatiuū t̄minabit: aut in istis aduerbijs/tanto/q̄nto/sedulo/suiq; similibus) pro voluntate scriptorꝝ ha

[illegible]ndas tñ puto gręcas dictiones. ut Di-
[illegible]lipso.

[illegible]V in primis syllabis producta.

[illegible] n s t & u producitur. Has tamen di- [illegible] Lucerna. ducenti. cucumis. Et obliqs [illegible] crux. Rudentes. sudes. rudis. pu- [illegible] est indifferēs. Pugil. fugio. iugū. [illegible] humilis. humus. tumulus. nume- ru[illegible] Curules. murena. furo. nurus. Susurro. pu[illegible] L[illegible]ū. puto. uter. cutis. uti. utinam. puteus. puteal. [illegible] rutilo. futurus. utica. Fluuius. pluuia.

De V in primis syllabis correpta.

V prę b l & p in primis syllabis corripit. Sed inde excipies: Rubigo. pubes. bubo. tuber. suber. uber. bubalus. nubes. nubo. Cuius hęc cōposita breuia sunt: pnuba. ínuba. de quib9 supra dictū est. Vligo. fuligo. mulus. gulio. Pupe. puppis. cupa. iupiter (qd vocabulum duplici p scribendū esse contēdunt multi) stupa. upupa. nuper. rupes. pupillus. Pupilla anceps est.

De V in medijs syllabis producta.

V prę c d g m n r s & t in medijs syllabis (si hęc vocabula exemeris) producet. Volucer. Educo. Obliqs huius nominis pecus pecudis. Sanguisuga. Et obliquos huius nois coniunx. Incolumis. contumax. autumo. Purpura. Et verba in rio exeuntia. ut esurio. Mercurius. lemures. Et obliquos noīm in ur finitorū: ut guttur. Ligur. Arbutus.

DE CONSONANTIBVS

D V in medijs syllabis correp

V prę b l & p in medijs syllabis breuis . His bulis dũtaxat exceptis. Saluber. getulus . Adul curules. torcular.

De V in ultimis syllab

In dictionibus latinis V in calce d. tionis undecũq correptum inuenies.

DE CONSONANTIBVS ad exitum dictionum posit.

B in dictionibus latinis nunq̃ erit extrema. In peregrinis autem. ut Beelçebub/Iacob breuiabitur.

C producitur. Nisi in istis dictionibus: lac. hic/ quãdo est pronomen. Nec & donec. quod tamen in hoc carmine est productum: Donec aspirante deo conatibus ęgris. S; apud Ouidiũ de tristibus. 1. corripit̃: Donec eram sospes titulis tangebar honore. Et in. 3. Ver: Donec humo tegere/ac foueis abscondere discunt.

D semper erit breuis. ut apud. ad. Et in exteris quoq;. ut Dauid. Abiud. Eliud.

L correpta est. Prętęr: nil. sol. In peregrinis dictionibus. ut michael/tanaquil/sępenumero producitur.

M aut prędedit vocalem: & tũc abijcitur. Aut ad eã consonans subsequit̃: et positione producitur. Aut in extremo versu collocat̃: & potest esse anceps.

N producta erit. Sed in/dein/an/tamen/ forsan/ forsitan/viden: nomina item latina quę genitiuum corripiunt/ut nomen/numen / breuia sunt. Accusatiuus item grecus in an/in en/& in on terminatus: cuius ge

[illegible]atiuũ nõ excedit. Iuuenalis in satyra pẽ[illegible]a: Quis nescit Volusi bitynice / qualia demens [illegible]gyptus portenta colat? Crocodilon adorat. Item [illegible]no: Quis fata putaret Scorpion/aut vi[illegible] matu[illegible]is habere? De grecis v'o dictionib9: [illegible] Mẽ[illegible] Agamẽnon/nihil certi proferre ausim. naꝫ cir[illegible]onũꝫ apud authores nostros varius est usus. Inue[illegible] tamen: in huiusmodi grecanicis vocabulis n interd[illegible] remoueri. Statius in Achil. Conclamant danai: stimulatq; agamẽnon volentes. Eandẽq; ad extremũ interdũ iungi: & eã produci. ut pro pluto pluton. Ver. in. 7. ęnei. Odit & ipse pater pluton: odere sorores. Quod fieri arbitror: qa hmõi dictiões Mẽnon/Antiphon apud grecos in on exeunt: ad nos vero traducte n abijciunt. ut dicamus Antipho/ Macedo. pro Antiphon. Macedon.

R nisi in monosyllabis dictionib9: & in his vocabulis: æther. crater. gadir. abadir. hiber. celtiber (quę duo nomina ab hiberus/celtiberus veniũt) aer. par. impar. breuiatur. Ex monosyllabis q̊q; hęc correpta sunt: per. fer. cor. vir. & ea quę inde formaueris.

S q̊dãmodo dũ singulis vocalib9 adiungit: ita diuersum pnũciationis habet modũ. As em̃ in latinis dictionibus raro inueniť correpta. Sꝫ grecę dictiones q̃ gt̃os in os mittunt/as corripiũt. Ver. in. 9. ęnei. Iã loca iussa tenet/forti pmixtus etrusco Archas eques. Acti q̊q; hãc formã tenẽt. Idẽ ĩ buc. Aonas in mõtes ut duxerit una sorores. Oui. de re. Pixidas inue. & re. mil. co

lores. Iuuenalis in satyra: Vltra sauro[illegible] & mo
do captas Orchadas. Idē. figentē im[illegible]
& cyclopes. & Vergi. in buc. Inter del[illegible]
Es producit̃. Nisi in his dictiōib9: pen[illegible]
q̃d sʒcat inquietus. Et in verbis a sum [illegible]tis. ut
es. potes. Et in nominib9 in es num[illegible]
rum gtius in tis desinit. ut n[illegible] pedes [illegible] Grȩca
v̄o noĩa numero plurali es variuʒ [illegible] ut arcades.
Ver. ĩ buc. Ambo florētes ȩtatib9 [illegible] ambo. Ideʒ
in eodē. Prȩtides implerūt [illegible] agros. Item
Iuue. Vascones ut fama est [illegible] talib9 olim Pro-
duxere aĩas. Itē Ver. in. 7. [illegible]nei. Quid syrtes/aut scylla
mihi/aut vasta charib[illegible]is Profuit. Is breuis est. Prȩ-
tereq̃ in datiuo & ablatiuo pluralis numeri. Itē in no-
minib9 in is exeu[illegible]tib9/q̃ in itis gtim mittūt. ut quiris
qritis. samnis sa[illegible]nitis. & q̃uis. sis. vis. & velis. Et cuʒ
is pro es in accusatiuis noĩm tertiȩ declinatiōis nume-
ro plurali ponit̃. q̃d nō fit nisi cū genitiuus pluralis in
ium exit. Ver. in. 3. geor. Et pinguis cȩras. Itē in. 2. Cō-
templat̃ aquas dulcis/& frondea sup Tecta. Iteʒ in. 1.
ȩnei. Omnis ut tecū meritis pro talib9 annos Exigat.
Itē in. 3. ȩnei. Tris adeo in litore certos cȩca caligine so
les Erramus pelago. Itē in. 2. geor. Et turpis auib9 prȩ
dam fert uua racemos. Is quoq̃ p̃nomē longū inue
nit̃. Horat. ad Numicū. Qui timet/is aduersa fere mi-
ratur eodē: Quo cupiēs pacto. &c̃. In secūdis q̃q̃ p
sonis v̄borū quartȩ cōiugatiōis is producit̃. ut audis.
venis. Os nisi in his dictionib9/os ossis/compos/im

[illegible] quis hęc duo q̄ postremo diximus/ in [illegible] os longã desinẽtia a Prisciano numerẽ[illegible] Ouid. de arte corripuit. Insequere: & nõ post [illegible] com[illegible] os erit. Breuiat̃ itẽ os in genitiuis nominũ gre[illegible] pallados. Statius in. 5. Erumpũt tec[illegible] [illegible] lados arces Impetus. Ntius ṽo eo[illegible] nominũ gręc[illegible] meri ſ3ris est anceps. ut delos. lemnos. Chaos ṽo corripit̃. Ver. in. 6. ęnei. Dij q bus imperiũ est animarꝝ: umbręq3 silẽtes: Et chaos: et phlegethon. Vs breuẽ facies. Nisi in gtĩo ſ3ri/ ntĩoq3 actĩo & vocatiuo plurali noĩm quartę declinatõis. ut manus. auditus. In noibus itẽ quę in udis/ uris/ & utis ponũt gtĩos. ut incus. plus. tellus. salus. virtus. Palus ṽo ab Horatio cõtra effert̃: q3uis a Ver. in. 6. ęnei. producat̃. tristiq3 palus innabilis unda Alligat. Pus q̊q3 longat̃. Horat̃. in ser. Proscripti regis rupuli pus/ atq3 venenũ. Est aũt pus sub cute coagulatus ex lęsiõe sanguis. Vs aũt gręcorꝝ nominũ gtĩos in odis ponentiũ longam esse asserit Priscianus. ut melampus.

T proculdubio per omnes ptesoronis (nisi priori cõsonę iũcta) breuis habet̃. ut caput. sinciput. occiput. sicut. at. Cõcisas tñ dictiões/ ut fumat pro fumauit/ possumus excipere: in q̄bꝫ ultima syllaba tãta manet/ q̄nta in suo fonte fuit.

Sed iam de syllabis finem demus. nã tam longe patens pelagus in his est: ut ĩmensum & pene incertum iter is arripiat/ qui singula persequi tentabit.

Finis primi libri.

LIBER SECVNDVS DE PE[illegible]

Carminis origine/constantia/cęterisq; [illegible] ver
su pręter rectas artis pręceptiones uti [illegible]

n Vnc quonia; satis (ut arbitror) quę [illegible]
quę syllabarum quantitas superius [illegible]
pedibus/quibus tanq; proximis p[illegible] carmen [illegible]
urgit:deinceps disserere incipiemus.

QVID SIT P[illegible]

p Edem in metris ad simi[illegible] porei pedis/
appellatũ esse constat. Quẽad[illegible] pedibus ince
dentes/nunc tarde/nũc proper[illegible] gressus nostros cõ-
ponimus:Ita metrũ quidem certis pedibus & mensuris/vel fluit
celeriter:vel lente procedit. Quo fit: ut pes esse putetur:sylla-
barum per definitũ tempus ad harmonicã concinnitatẽ mensura
tio.Nam velut in choreis non tam sese promouere/q; apposite/
q; eleganter/q; decore/& ad numerosum concentũ salire laudať:
Ita in eo quod desider[illegible] carmen:vel lentos/vel prępetes pe-
des adhibere non est satis.nisi etiam ad sonoritatem & dulcedinẽ
pro rerum natura accõmodes. Multũ nanq; interest:quibus pe
dibus:spondeis ne/an iambis versum pscribamus. Alius eñ alio
est moratior. Sunt qui instar lapidũ e superno aliquo iugo ca-
dentium eunt pręcipites.Hi ad festinationẽ & subitum metũ apta
ri possunt.Quo more ad casum turris usus est in.2.ęnei.Vergil.
Conuellimus altis Sedibus:impulimusq;.ea lapsa repente ruinã
Cum sonitu trahit: & danaum super agmina late Incidit.omni-
bus eñ dactylis usus est:qui veloces sunt:& eam quam describit
ruinam cõmode representãt.Item paulo inferius de Pyrrhi in do
mum Priami irruptione: Labat ariete crebro. Sex eñ cõtinenter
prępetibus syllabis scripsit:quę corruẽtis ianuę fragorẽ ante ocu-
los ponerent.Item in undecimo de morte AEneæ: transuerberat
ariete pectus. Sunt qui more grauissimę molis trahantur magis
q; eant.ut in.2.ænei.spondeos multos accumulauit Vergilius/cũ
extremos Priami casus narrãtem AEneã inducit.Ait eñ de He-
cuba/senem Priamũ ab armis prohibente: Sic ore effata/recepit
Ad sese:& sacra longæuũ in sede locauit.Et sequitur paulo post:
Sic fatus senior/tęlum imbelle sine ictu Coniecit.rauco quod p-
tenus ęre repulsum/Et summo clypei nequicquam umbone pe-

...Et ...ulum infra velut attonitus & herens Aeneas ait: ...um sæuus circumstetit horror. Et in quinto li. de ... scopulis impedita: Infœlix saxis in procurrentibus ... Concussæ cautes: & acuto in murice remi Obnixi crepuere: ...q; prora ... dit. Consurgunt nautę. Et in eodem de Entel ... sene athleta con... a Daretem. Quid si quis cęstus ipsius & Her culis arm... ...stemq; hoc ipso in litore pugnam? Vides in difficultatibus summ... ...um pondere/ & syllabarum lentitate notabilissimum poetam: sed ...ose grauantem omnia torpentib9 fere vocabulis. Versificatorem igitur pedum vim & naturã cognoscere oportebit. quos centum & vigintiquattuor esse Donatus scriptum reliquit. Verũ de omnibus dicere (quoniã parui esse ad institutum nostrum ęstimamus) duodetriginta tm̃ hoc loco aperiemus. ex quibus interdum geminatis / reliquos confici certum est. Eorũ aũt quos nũerandos suscepimus/ sunt dissyllabi q̃ttuor.

De pedibus dissyllabis.

p

Rimus pes dissyllabus ex duabus longis syllabis constans: est Spondeus, ut languens. Secundus est Pyrrhichius. qui duabus syllabis breuibus fluit, ut fera. Tertius Iãbus/ q̃ una lon... altera breui conficit, ut domi. Quartus est Trocheus: qui ...o contrarius / ex prima longa / & secunda breui constituitur, ut stertit.

De trissyllabis pedibus.

t

Rissyllabi pedes sunt octo. Molossus: qui & Trimachrus appellatur: cõstat ex tribus longis. ut imprudẽs. Dactylus prima longa & duabus breuibus. ut barbarus. E diuerso autẽ surgit Anapestus: qui ex breuib9 duabus syllabis & postrema longa cõstat. ut liquidos. Amphimachrus mediam breuem duabus productis intercludit. ut rhetores. Amphibrachus contra/ postremas breues habet media producta. ut feroce. Bacchius primã corripiens/ tardat posteriores. ut ocello. Palimbacchius huic omnino est cõtrarius: posteriorẽ em̃ breuẽ habet/ priores longas. ut despectat. Tribrachus (quem nonnulli Choriũ esse volunt) tribus breuibus approperat. ut facile.

De pedibus quadrisyllabis.

r

Eliqui pedes quadrisyllabi sunt numero sexdecim. Dispõdeus/ oĩbus longis cõstans. ut cõcertantes. Diiãbus

ex duobus iambis conficitur id est: prima sylla[illegible] longa / tertia breui / quarta producta. ut sup[illegible] cheus contra prorsus. prima & tertia longa/ [illegible] cedit: sicq; ex trocheis duob⁹. ut factione. P[illegible] dispondeo contrarius. breuibus em̄ quattuor [illegible] dum pernix est. ut celeriter. Pęon primus/ [illegible] syllabam/ reliquas breues dimittit. ut versi[illegible] dus/ a frōte praeceps secundā sistit: poster[illegible] uiat. ut suauior. Paeon tertius/ p[illegible] bet reliquas. ut leuigabit. Paeon qua[illegible] pceps/ a fine desidet torpetq;. ut maliuolus. [illegible] maiore/ duas in itio lōgas/ sequaces breues habet [illegible] bus. Ionicus a mi nore/ huic diuersus est. ut numerosis. Choriambus primā atq; ultimā producens/ medias duas corripit. ut inuidiam. Antipe stus huic repugnat. ut retondemus. Epitritus tertius penulti mam corripit/ alijs longis manentibus. ut mordentium. Epitri tus quartus penultimā tm̄ abbreuiat. ut mutescendo.

¶ De cuiusq; pedis origine.

His pedum nominibus/ graecā esse originē nemo dubita bit. Quare vaehementer errare mihi videntur Alexan dri cōmentatores: qui latinā illis interdum interptatio nem afferunt: quasi graecae dictiones ex latinis fuerint aliquando deriuatae. Sed quoniā a gręcis illos pedes accepimus: hinc eorū quoq; repetendus est intellectus. Spondeum igit̄ non a sponda lecti deriuatū quisq; arbitretur: neq; tn̄ graecas nos voces/ unde haec sumpta sunt/ tradituros expectet. Nam q illas non satis pu re dicere/ aut scribere haud vereor (quippe qui Belga sum/ Pari sij educatus) relinquere potius/ q̄ eas contaminare consilium fu it. Tm̄ propterea significatiōes quas ex Gregorio Tipherno grae cae latinaeq; scienti (dum Parisij forsitan ageret) accepimus: & de in apud Perottū/ qui de generibus carminū non inelegan ter scri psit/ legimus: fideliter docebimus. Dicebat em̄ Tiphernas: quod & Perottus affirmat: a litantibus Spondeū dici: propterea: q Dijs imortalibus libamen offerentes/ hoc pede sua carmina cōpone rent. nam spondi ad nos traductū/ libamen significare dicebat.

Pyrrhichiū a Pyrrho: qui post habitam victoriam/ versu pyrrhi chijs incedente/ primus laudari meruisset. At Cremonensis au

[illegible] puericio pyrrhichiũ dici putauit: ꝙ videlicet [illegible] pes accõmodus sit. Iambum non tam irri[illegible] significare: eoq; obtrectatores uti solere cõ[illegible] [illegible]ttus: a Iamba puella Iambũ appella[illegible] quæ [illegible] [illegible]ter modũ lacessita/laqueo sibi gulã pfre[illegible] [illegible] [illegible]bes ancilla: quã apud Nyoben hospitio su[illegible] [illegible] laudauit Ceres. Trochęũ a volubilitate di[illegible] [illegible] Quo pede ad aras Deorũ inter sacrifican[illegible] [illegible] modi generis decantabant. & po[illegible] [illegible] rota dicit. Molossum a Molosso/ Pyrrhi & Androme[illegible]lio: in cuius memoriã/ constantia hoc pede carmina in templ[illegible]is canebant. Dactylum per simili tudinem articulorũ qui [illegible] in digito. In quo ut primũ lõgiorem/ alios breuiores articulos videm[illegible] in Dactylo capitalẽ syllabã productam/reliquas esse correptas manifestum est. Anapestũ ꝙ a Dactylo sit retrouersus. Amphimachrũ: quoniã breuẽ lõ gis duabus interceptam habet. Amphibrachũ: ꝙ circa mediam longam breues utrinq; locatę sint. Bacchium a Baccho: cuius laudes huius pedis dimensione ferebant. Palimbacchium: quasi contra bacchiũ. e diuerso em̃ ad bacchiũ constat. Chorium: ꝙ choreis aptus est. Tribrachũ: ꝙ tribus syllabis breuibus perfluat. Dispondeũ vero/atq; Dijambũ: ꝙ alter spondeis duobus/ alter duplici iambo ascendat. Ditrocheum quoq;: ꝙ duplicem trocheum cõplectitur. Proceleusmaticũ: a nautica exultatione cũ ad portum appellunt/vocitatũ assentiebant. Perottus tamẽ ab hortatu & suasione impositum esse vult: propterea ꝙ hic pes bre uibus syllabis quattuor prȩceps/celeritati conueniat. Tortelius vero hunc interpretat. quasi prius iussum. quia in sacris Mineruæ versus hoc pede conditi/primũ pronunciari iubebant. Pęones propterea dictos: ꝙ his laudabatur Apollo. Choriambũ: qa in iambũ exeat: & sit choreis consentaneus. Anapestum: ꝙ duobus diuersis omnino pedibus/id est Iambo & Trocheo constet.

Epitritum sesquitertiã significare volebant, temporibus em̃ se ptem consumitur. Nam cũ longas syllabas tres/& unã breuem semp habeant Epitriti: syllaba aũt breuis uno/longa duobus tem poribus proferat: Epitritos tempora septẽ habere necesse est. in q bus dũ quattuor ad tria componunt/ sesquitertia proportiõe mẽ

Posterioris. Horat. in epłis. Grex autē [illegible]
at: cornicula risuȝ. Coronides. atri[illegible]
abid[illegible]s. considero. desideriuȝ. formido. cupido. [illegible]
auriga. quadrigæ. caligo. fuligo. rubi[illegible]
prurigo. tentigo. castigo. Quintil[illegible]
minibꝯ neutris in ile formatis. ut [illegible]

Missile tñ/facile/gracile/agile/[illegible]
le/venatile/sutile corripiunt. [illegible]
aprilis. hostilis. senilis. iuuenilis. [illegible] sublimis
producunt. At illud videas: [illegible]/āte lis
i longā habere: si a noībus deduc[illegible] a sene senilis.
Vno excepto. parilis. Neutrius q̄ꝫ generis noīa in
ile posita/hanc formā sequunt. ut cubile. & ea q̄ pau-
lo supius diximus. Opimus. illimis. sullimis. Et in no-
minibꝯ in imen desinentibꝯ: q̄ ex q̄rta cōiugatione fi-
unt. ut munimen. blādimen. rudimen. Herinis. cimi-
num. caminus. catinū: festino. supinū. propino. salinū.
Et in noībus deriuatis in inus positis. ut vulpinus. q̄ri-
nus. iugurthinus. Et tñ noīa quę g ante hmōi termi-
natione habent/corripiūt i ante n. ut oleagina. fagina.
Vergi. in buc. q̄niam tibi pocula ponam Fagina. Item
geor. 2. Trudit e sicco radix oleagina ligno. Cæteruȝ
q̄ bissus/adamas/bombix/hiacynthus/& ametistus
formāt: breuia sunt. ut bissinus. adamantinus. hiacyn
thinus. ametistinus. In omnibꝯ q̄ꝫ in timus cadenti
bus/si a primitiuo referunt t producunt. id est matuti
nus a matuta. Verg. i. 8. ęnei. Nec minus æneas se ma
tutinus agebat. Sin non: corripiunt, ut sero serotinus.

[illegible] Ver. in geor. Si vo ad solem rapidū/lu [illegible] Ordine respicies: nunq̄ te crastina fal [illegible] hora. [illegible] nominib⁹ itē in ina formatis. ut pruina. [illegible] corolina. Preter mutina. pserpina. femi [illegible] terea nominū ī in finitorꝝ. ut delphin [illegible] nis. [illegible] rus. Delirus. papirus. saphirus. ia [illegible] mediā syllabā breuē facit Cremonē [illegible] sus. paradisus. paradisis. & in hu iusmodi [illegible] Eremita. leuita. margarita. Et in horꝝ [illegible] q̄ vel locū/vel psonā signi ficant: Sun [illegible] lechitus. aconita. cocytus. hermaphroditus. [illegible] grites. auritus. mellitus. tur ritus. & similia horꝝ vocabula sumpta ex noīe. Preter seruitus/& ambitus: in quib⁹ tñ deriuatio est spectan da diligent. Et præter aduerbia in itus posita. ut fundi tus. stirpitus. In nominib⁹ ex verbis tertie & quarte cōiugationis natis/q̄ in itū supinū mittūt. ut mugitus. rugitus. auditus. q̄situs. Sȝ percitus aliā formā habet. Obliq̄ q̄q; noīm in is desinētiū. ut samnitis a sānis.

De I in ultimis syllabis.

I ad finem dictionis posita/semper longa est. Preter q̄ in his dictionibus: tibi/mihi/sibi/quasi/& nisi. Ibi vero/& tibi/& que ex his fiunt (ut sicubi) indifferen tia sunt. In dictionibus item grecis vocatiui casus in uenitur i correpta. ut thebai. Statius in ultimo thebai. O mihi bissenos multum vigilata per annos Thebai. & Vergi. in buc. Te coridon o alexi/ trahit queq; sua voluptas. Ouidius de transformatis in. 1. Dic themi q̄

generis damnũ reparabile nostri Arte si[...]
stis. Idibus est annę festum geniale pe[...]
cul acipis aduena tibri tuis. In dictio[...]s itẽ
cis ipm i in datiuo casu reperit̃ corre[...]
leidos. Palladi littoreæ celebrabat [...]
Forte diem.

De O in primis syllabis [...]

O præ b d g m & s producit. [...]ipies infra positas dictiones. Obes. obest. o[...] reliqua q̃ ex sum formaueris/ quę po[...] n[...]bent. ut obsum. soboles. obesus. globus. probus. probo. probrũ. scobis. & obliquus huius nois scrobs. Modus. modo. odor. odio. modius. fodio. Toga. rogo. rogus. Vomo. omasum. dominus. domus. comes. como. coma. glomus. homo. domo. stomachus. comedo. omitto. pmetheus. Rosa. psa. pseucha. posuit. & inde genita.

De O in primis syllabis correpta.

O pręc f l n p q r t & u (remotis subsequentibꝫ vocabulis) semper in primis syllabis corripitur. Procęrus. ocior. iocundus. Cocytus. foca. ocium. poculum. oculo: & obliqui huius nominis vox. Profugio. profero. prosum. Sed quæ de pro supra scripsimus/ ea nõ negligas. Moles. proles. solor. olim. colyphia. boletus. solus. polipus. prolixus. stola. colo as. solennis. solers. nolo. Et in obliqs huius nominis sol. Pono. nonus. çona. pone. nonę. comis. dono. donum. donec. conor. pronus. Topus. opilio. sopio. populus arbor. copia. copula. copulo. Quoq3. Chorus ventus. coram.

...oram.hora.ore.corallus.lorũ.gloria.fo-
...oreo. Et in obliquis horꝝ noim: os oris.
...s ...oris ...uorũ. & horũ. Poto/q̃tidie/totu..no-
...o ..io/protenus. Et in obliquis noim ge
...nentiũ.ut sacerdotis/nepotis cõpo-
...os ... ...os suã deriuationẽ sequunt: & sunt
breui... P...quum/prouincia/ prouenio/& in
de prolen...

De O in medijs syllabis producta.

O p̃rę n s t & u(nisi in his dictionibꝰ)in medijs sylla bis lõgabit: Sardonix/sardonis/diaconus/sindonis/ ascones/britones. & in obloex on deflexis: q̃ locorũ/ ꝑsonarũq; ꝓpria sunt.ut Simon.simonis. Babylonis. q̃uis in his multa veritas est apud authores. Vergi.in buc.Pastorꝝ musam damonis & alphesibęi.Idẽ in eo. Aut alconis habes laudes:aut iurgia codri. Itẽ Iuuena lis.Hic boue ꝑcusso mugire agamẽnona credis. Stati us itẽ.10.theba.Amphion eq̃tes/noctẽ/vigilataq; ca- stra.Ab on em̃ longa/necesse est gtĩ t̃minationẽ ꝓdu ci. Quod cõtra eundẽ Statiũ repit.Et caligantẽ lõgis ixiona giris.Ouid'.itẽ.1.de transfor.Fœda lychaoniæ referens cõuiuia mensę.Etem̃ lychaon/nomẽ possessi uum corripiũt..Nõ facileꝓpterea certã quis in huius- ce noibus p̃ceptionẽ afferet:nisi in gręcismo sit. Nam apud gręcos o duplici est figura.Vnum quod est nr̃o nõ impar.& vocat̃ ο μικρόν id est minus/vel paruum/ vel breue.Alterũ dissimile et quasi geminatũ:hoc mo do ω. & dicit̃ ω μέγα. id est magnũ.Arbitror propt̃ea

in nominibus gręcis / on in positione [illegible] hanc varietatē inueniri quantitatis. [illegible] ro iudiciū / gręcismatis nescius. His ipse v[illegible]bulis [illegible] ita ut authores usos esse comperio. [illegible] sa / q̃ gręca est dictio. In proprijs n[illegible] forte acciderit. ut clodoueus. ludou[illegible] quidā volunt) quātitas seruet̃ qu[illegible] ad elegātiam quadrantior.

De O breui in medijs sy[illegible]

O prę b c d g l m p q & r bre[illegible] e[illegible] producet̃ tn̄ in his quas annotabimus dictionib[illegible] [illegible]ctober. Et in datiuo & ablatiuo numeri [illegible]lis horū nominū / ambo & duo. In obliquis itē nominū in ox exeuntiū. ut velox velocis. Herodes. Et in obliquis huius nōis custos: & in his quę inde ꝓueniūt. ut custodia. In nōibus itē quę a gogos gręca voce deriuant̃. ut isagogæ: synagoga. quæ diuturno usu latina pene facta sunt. Amomū. Europa. esopus. piropus. canopus. In nominibus q̃cꝫ in orus definitis. ut sonorus. Et in obliq̃s nominū terminatoꝝ in or. Præt̃ obliquos hoꝝ nōim arbor. memor. castor. ęquor. marmor. Quoꝝ quantitatem sequunt̃ nōia ꝓpria in or terminata. ut hector. nestor. Et in deriuatis a corpus. ut bicorpor. Et in obliquis hoꝝ nominū: decus. femur. robur. ebur.

De O in ultimis syllabis.

O (nisi ex monosyllabis dictionib9 erit: aut datiuū & ablatiuū t̃minabit: aut in istis aduerbijs / tanto / q̃nto / sedulo / suiqꝫ similibus) pro voluntate scriptoꝝ ha

[illegible] endas tñ puto gręcas dictiones. ut Di-
[illegible] alipso.

[illegible] V in primis syllabis producta.

[illegible] n s t & u producitur. Has tamen di- [illegible] Lucerna. ducenti. cucumis. Et obliq̃s [illegible] crux. Rudentes. sudes. rudis. pu [illegible] est indifferẽs. Pugil. fugio. iugũ. [illegible] humilis. humus. tumulus. numerus. Cune [illegible] Curules. murena. furo. nurus. Susurro. pu [illegible] Lutũ. puto. uter. cutis. uti. utinam. puteus. puteal. [illegible] rutilo. futurus. utica. Fluuius. pluuia.

De V in primis syllabis correpta.

V prę b l & p in primis syllabis corripit. Sed inde excipies: Rubigo. pubes. bubo. tuber. suber. uber. bubalus. nubes. nubo. Cuius hęc cõposita breuia sunt: p nuba. inuba. de quibꝰ supra dictũ est. Vligo. fuligo. mulus. gulio. Pupe. puppis. cupa. iupiter (q̃d vocabulum duplici p scribendũ esse contẽdunt multi) stupa. upupa. nuper. rupes. pupillus. Pupilla anceps est.

De V in medijs syllabis producta.

V prę c d g m n r s & t in medijs syllabis (si hęc vocabula exemeris) produceť. Volucer. Educo. Obliq̃s huius nominis pecus pecudis. Sanguisuga. Et obliquos huius nõis coniunx. Incolumis. contumax. autumo. Purpura. Et verba in rio exeuntia. ut esurio. Mercurius. lemures. Et obliquos noĩm in ur finitorũ: ut guttur. Ligur. Arbutus.

D V in medijs syllabis corrept[illegible]

V prę b l & p in medijs syllabis breuis est. His [illegible]bulis dũtaxat exceptis. Saluber. getulus. Adul[illegible] curules. torcular.

De V in ultimis syllab[illegible]

In dictionibus latinis V in calce dictionis undecũq; correptum inuenies.

DE CONSONANTIBVS ad exitum dictionum positis.

B in dictionibus latinis nunq̃ erit extrema. In peregrinis autem. ut Beelçebub/Iacob breuiabitur.

C producitur. Nisi in istis dictionibus: lac. hic/quãdo est pronomen. Nec/& donec. quod tamen in hoc carmine est productum: Donec aspirante deo conati bus ęgris. S; apud Ouidiũ de tristibus. 1. corripit: Donec eram sospes titulis tangebar honore. Et in. 3. Ver: Donec humo tegere/ac foueis abscondere discunt.

D semper erit breuis. ut apud. ad. Et in exteris quoq;. ut Dauid. Abiud. Eliud.

L correpta est. Pręter: nil. sol. In peregrinis dictionibus. ut michael/tanaquil/sępenumero producitur.

M aut pręcedit vocalem: & tũc abijcitur. Aut ad eã consonans subsequit: et positione producitur. Aut in extremo versu collocat: & potest esse anceps.

N producta erit. Sed in/dein/an/tamen/forsan/forsitan/viden: nomina item latina quę genitiuum corripiunt/ut nomen/numen/breuia sunt. Accusatiuus item grecus in an/in en/& in on terminatus; cuius ge

[illegible] natiuũ nõ excedit. Iuuenalis in satyra pẽ [illegible] Quis nescit Volusi bitynice / qualia demens [illegible] gyptus portenta colat? Crocodilon adorat. Item [illegible] no: Quis fata putaret Scorpion/aut vi [illegible] tis habere? De gręcis vero dictionibꝫ: [illegible] Agamẽnon/nihil certi proferre au- sim. naꝫ [illegible] apud authores nostros varius est usus. Inue[illegible] tamen: in huiusmodi gręcanicis vo- cabulis n interd[illegible] remoueri. Statius in Achil. Concla- mant danai: stimulatq; agamẽnon volentes. Eandẽq; ad extremũ interdũ iungi: & eã produci. ut pro pluto pluton. Ver. in. 7. ęnei. Odit & ipse pater pluton: o de- re sorores. Quod fieri arbitror: qa hmõi dictiões Mẽ non/ Antiphon apud gręcos in on exeunt: ad nos ve- ro traductę n abijciunt. ut dicamus Antipho/ Mace- do. pro Antiphon. Macedon.

R nisi in monosyllabis dictionibꝫ: & in his vocabu- lis: æther. crater. gadir. abadir. hiber. celtiber (quę duo nomina ab hiberus/celtiberus veniũt) aer. par. impar. breuiatur. Ex monosyllabis quoq; hęc correpta sunt: per. fer. cor. vir. & ea quę inde formaueris.

S quodãmodo dũ singulis vocalibꝫ adiungit: ita diuer sum ꝓnũciationis habet modũ. As em̃ in latinis di- ctionibus raro inuenit correpta. Sꝫ gręcę dictiones q̃ gtõs in os mittunt/as corripiũt. Ver. in. 9. ęnei. Iã loca iussa tenet/forti ꝑmixtus etrusco Archas eques. Acti quoq; hãc formã tenẽt. Idẽ ĩ buc. Aonas in mõtes ut du- xerit una sororum. Oui. de re. Pixidas inue. & re. mil. co

lores. Iuuenalis in satyra: Vltra sauroma[illegible] & mo
do captas Orchadas. Idē. figentē īmanes [illegible]
& cyclopes. & Vergi. in buc. Inter delp[illegible]
Es producit̄. Nisi in his dictiōibꝯ: pene[illegible]
q̄d sͤcat inquietus. Et in verbis a su[illegible]tis. ut
es. potes. Et in nominibꝯ in es num[illegible]
rum gtius in tis desinit. ut n[illegible] pedes, eq[illegible] Greca
vo noīa numero plurali es variuȝ [illegible] ut arcades.
Ver. ī buc. Ambo florētes ętatibꝯ [illegible] ambo. Ideȝ
in eodē. Prętides implerūt falsis mugitibꝯ agros. Item
Iuue. Vascones ut fama est alimentis talibꝯ olim Pro
duxere aīas. Itē Ver. in. 7. ęnei. Quid syrtes/aut scylla
mihi/aut vasta charibdis Profuit? Is breuis est. Prę
terq̄ in datiuo & ablatiuo pluralis numeri. Itē in no
minibꝯ in is exeuntibꝯ/q̄ in itis gtīm mittūt. ut quiris
qritis. samnis samnitis. & q̄uis. sis. vis. & velis. Et cuȝ
is pro es in accusatiuis noīm tertię declinatiōis nume
ro plurali ponit̄. q̄d nō fit nisi cū genitiuus pluralis in
ium exit. Ver. in. 3. geor. Et pinguis ceras. Itē in. 2. Cō
templat̄ aquas dulcis/& frondea sup Tecta. Iteȝ in. 1.
ęnei. Omnis ut tecū meritis pro talibꝯ annos Exigat.
Itē in. 3. ęnei. Tris adeo in litore certos cęca caligine so
les Erramus pelago. Itē in. 2. geor. Et turpis auibꝯ prę
dam fert uua racemos. Is quoq̄ pnomē longū inue
nit̄. Horat. ad Numicū. Qui timet/is aduersa fere mi
ratur eodē: Quo cupiēs pacto. &c̄. In secūdis q̄q̄ p
sonis vborū quartę cōiugatiōis is producit̄. ut audis.
venis. Os nisi in his dictionibꝯ/os ossis/compos/im

[illegible]/lo[illegible] q̃uis hęc duo q̃ postremo diximus/ in [illegible] omi[illegible] os longã desinẽtia a Prisciano numerẽ-tur. Sed Ouid. de arte corripuit. Insequere: & nõ post [illegible] com[illegible]os erit. Breuiat̃ itẽ os in genitiuis no-minũ gr[illegible] [illegible]pallados. Statius in. 5. Erumpũt tec-[illegible] [illegible]lados arces Impetus. Ntĩus v̾o eo-rundẽ nominũ gręco[illegible] [illegible]meri s̾ris est anceps. ut de-los. lemnos. Chaos v̾o corripit̃. Ver. in. 6. ęnei. Dij q̃-bus imperiũ est animarꝝ: umbręq; silẽtes: Et chaos: et phlegethon. Vs breuẽ facies. Nisi in gtĩo s̾ri/ ntĩoq; actĩo & vocatiuo plurali noĩm quartę declinatõis. ut manus. auditus. In noibus itẽ quę in udis/ uris/ & utis ponũt gtĩos. ut incus. plus. tellus. salus. virtus. Palus v̾o ab Horatio cõtra effert̃. q̃uis a Ver. in. 6. ęnei. pro ducat̃. tristiq; palus innabilis unda Alligat. Pus q̊q; longat̃. Horat̃. in ser. Proscripti regis rupuli pus/ atq; venenũ. Est aũt pus sub cute coagulatus ex lęsiõe san guis. Vs aũt grecorꝝ nominũ gtĩos in odis ponentiũ longam esse asserit Priscianus. ut melampus.

T proculdubio per omnes ptesoronis (nisi priori cõ sonę iũcta) breuis habet̃. ut caput. sinciput. occiput. si-cut. at. Cõcisas tñ dictiões/ ut fumat pro fumauit/ pos sumus excipere: in q̃bꝫ ultima syllaba tãta manet/ q̃n-ta in suo fonte fuit.

Sed iam de syllabis finem demus. nã tam longe pa-tens pelagus in his est: ut ĩmensum & pene incertum iter is arripiat/ qui singula persequi tentabit.

Finis primi libri.

LIBER SECVNDVS DE PE... Carminis origine/constantia/cęterisq; qu... ver su pręter rectas artis pręceptiones uti li...

Vnc quoniã satis (ut arbitror) quę natu... literar...
n que syllabarum quantitas superius ...
pedibus/quibus tanq̃ proximis p... carmen e...
urgit:deinceps disserere incipiemus.

QVID SIT P...

Edem in metris ad simi... porei pedis/
p appellatũ esse constat. Queadmo... in pedibus ince
dentes/nunc tarde / nũc properã... gressus nostros cõ-
ponimus:Ita metrũ quidem certis pedibus & mensuris / vel fluit
celeriter:vel lente procedit. Quo fit: ut pes esse putetur:sylla-
barum per definitũ tempus ad harmonicã concinnitatẽ mensura
tio.Nam velut in choreis non tam sese promouere/ q̃ apposite /
q̃ eleganter/q̃ decore / & ad numerosum concentũ salire laudat̃:
Ita in eo quod desider... carmen:vel lentos / vel prępetes pe-
des adhibere non est satis.nisi etiam ad sonoritatem & dulcedinẽ
pro rerum natura accõmodes. Multũ nanq; interest:quibus pe-
dibus:spondeis ne/an iambis versum pscribamus. Alius eñ alio
est moratior. Sunt qui instar lapidũ e superno aliquo iugo ca-
dentium eunt pręcipites.Hi ad festinationẽ & subitum metũ apta
ri possunt.Quo more ad casum turris usus est in.2.ęnei. Vergil.
Conuellimus altis Sedibus:impulimusq;.ea lapsa repente ruinã
Cum sonitu trahit: & danaum super agmina late Incidit. omni-
bus eñ dactylis usus est:qui veloces sunt:& eam quam describit
ruinam cõmode representãt. Item paulo inferius de Pyrrhi in do
mum Priami irruptione: Labat ariete crebro. Sex eñ cõtinenter
prępetibus syllabis scripsit:quę corruẽtis ianuę fragorẽ ante ocu-
los ponerent.Item in undecimo de morte AEneæ: transuerberat
ariete pectus. Sunt qui more grauissimę molis trahantur magis
q̃ eant.ut in.2.æenei.spondeos multos accumulauit Vergilius/ cũ
extremos Priami casus narrãtem AEneã inducit.Ait eñ de He-
cuba/senem Priamũ ab armis prohibente: Sic ore effata/ recepit
Ad sese:& sacra longæuũ in sede locauit.Et sequitur paulo post:
Sic fatus senior/tęlum imbelle sine ictu Coniecit. rauco quod p̃-
tenus ęre repulsum/Et summo clypei nequicquam umbone pe-

dit. Et paululum infra velut attonitus & herens Aeneas ait: ... tum ... um sæuus circumstetit horror. Et in quinto li. de ... naue scopulis impedita: Infœlix saxis in procurrentibus ... Concussæ cautes: & acuto in murice remi Obnixi crepuere: ... prora ped... dit. Consurgunt nautę. Et in eodem de Entel ... ne athleta con... a Daretem. Quid si quis cęstus ipsius & Her culis arm... ... tristemq; hoc ipso in litore pugnam? Vides in difficultatibus summ... ...um pondere/ & syllabarum lentitate non abusum poetam: sed ... grauantem omnia torpentib9 fere vocabulis. Versificatorem igitur pedum vim & naturā cognoscere oportebit. quos centum & vigintiquattuor esse Donatus scriptum reliquit. Verū de omnibus dicere (quoniā parui esse ad institutum nostrum ęstimamus) duodetriginta tm̄ hoc loco aperiemus. ex quibus interdum geminatis / reliquos confici certum est. Eorū aūt quos nūerandos suscepimus/ sunt dissyllabi q̄ttuor.

De pedibus dissyllabis.

p Rimus pes dissyllabus ex duabus longis syllabis constans: est Spondeus. ut languens. Secundus est Pyrrhichius. qui duabus syllabis breuibus fluit. ut fera. Tertius Iābus/ q̄ ... ia lon... altera breui conficit. ut domi. Quartus est Trochęus: q... ... o contrarius / ex prima longa / & secunda breui constituitur. ut stertit.

De trissyllabis pedibus.

t Rissyllabi pedes sunt octo. Molossus: qui & Trimachrus appellatur: cōstat ex tribus longis. ut imprudēs. Dactylus prima longa & duabus breuibus. ut barbarus. E diuerso autē surgit Anapestus: qui ex breuib9 duabus syllabis & postrema longa cōstat. ut liquidos. Amphimachrus mediam breuem duabus productis intercludit. ut rhetores. Amphibrachus contra/ postremas breues habet media producta. ut feroce. Bacchius primā corripiens/ tardat posteriores. ut ocello. Palimbacchius huic omnino est cōtrarius: posteriorē eīm breuē habet/ priores longas. ut despectat. Tribrachus (quem nonnulli Choriū esse volunt) tribus breuibus approperat. ut facile.

De pedibus quadrisyllabis.

r Eliqui pedes quadrisyllabi sunt numero sexdecim. Dispōdeus/ oībus longis cōstans. ut cōcertantes. Dijābus

ex duobus iambis conficitur id est: prima sylla[illegible] longa / tertia breui / quarta producta. ut supe[illegible] D[illegible] cheus contra prorsus. prima & tertia longa/ [illegible] cedit: sicq; ex trocheis duob;. ut factione. Pr[illegible] dispondeo contrarius. breuibus em̄ quattuor [illegible] dum pernix est. ut celeriter. Pęon primus/ [illegible] syllabam/ reliquas breues dimittit. ut versi[illegible] dus/ a frōte præceps secundā sistit: poster[illegible] uiat. ut suauior. Pæon tertius/ p[illegible] breues ha bet reliquas. ut leuigabit. Pæon qua[illegible] toto p̄ceps/ a fine desidet torpetq;. ut maliuolus. Io[illegible] maiore/ duas in itio lōgas/ sequaces breues habet. ut [illegible]bus. Ionicus a mi nore/ huic diuersus est. ut numerosis. C[illegible]iambus primā atq; ultimā producens/ medias duas corripit. ut inuidiam. Antipe stus huic repugnat. ut retondemus. Epitritus tertius penulti mam corripit/ alijs longis manentibus. ut mordentium. Epitri tus quartus penultimā tm̄ abbreuiat. ut mutescendo.

¶ De cuiusq; pedis origine.

His pedum nominibus/ græcā esse originē nemo dubita bit. Quare væhementer errare mihi videntur Al[illegible]xan dri cōmentatores: qui latinā illis interdum interp̄tatio nem afferunt: quasi græcæ dictiones ex latinis fuerint aliquando deriuatæ. Sed quoniā a gręcis illos pedes accepimus: hinc eorū quoq; repetendus est intellectus. Spondeum igit̄ non a sponda lecti deriuatū quisq; arbitretur: neq; tñ græcas nos voces/ unde hæc sumpta sunt/ tradituros expectet. Nam q̄ illas non satis pu re dicere/ aut scribere haud vereor (quippe qui Belga sum/ Pari sij educatus) relinquere potius/ q̄ eas contaminare consilium fu it. Tm̄ propterea significatiōes quas ex Gregorio Tipherno græ cæ latinæq; scienti (dum Parisij forsitan ageret) accepimus: & de in apud Perottū/ qui de generibus carminū non ineleganter scri psit/ legimus: fideliter docebimus. Dicebat em̄ Tiphern[illegible]s: quod & Perottus affirmat: a litantibus Spondeū dici: propterea: q̄ Dijs īmortalibus libamen offerentes/ hoc pede sua carmina cōpone rent. nam spondi ad nos traductū/ libamen significare dicebat. Pyrrhichiū a Pyrrho: qui post habitam victoriam/ versu pyrrhi chijs incedente/ primus laudari meruisset. At Cremonensis au

/ puericio pyrrhichiū dici putauit: q̄ videlicet ic pes accōmodus sit. Iambum non tam irri pellā significare: eoq; obtrectatores uti solere cō Perottus: a Iamba puella Iambū appellatū: quæ prēter modū lacessita/laqueo sibi gulā pfre- a Iam ybes ancilla: quā apud Nyoben hospitio su- laudauit Ceres. Trocheū a volubilitate di Quo pede ad aras Deorū inter sacrifican modi generis decantabant. & po est dici rotabilis. trochos em̄ rota dicit. Molossum a Molosso/ Pyrrhi & Andromeches filio: in cuius memoriā/ constantia hoc pede carmina in templo Iouis canebant. Dactylum per similitudinem articulorū qui sunt in digito. In quo ut primū lōgiorem/ alios breuiores articulos videmus: ita in Dactylo capitalē syllabā productam/reliquas esse correptas manifestum est. Anapestū q̄ a Dactylo sit retrouersus. Amphimachrū: quoniā breuē lōgis duabus interceptam habet. Amphibrachū: q̄ circa mediam longam breues utrinq; locatę sint. Bacchium a Baccho: cuius laudes huius pedis dimensione ferebant. Palimbacchium: quasi contra bacchiū. e diuerso em̄ ad bacchiū constat. Chorium: q̄ choreis aptus est. Tribrachū: q̄ tribus syllabis breuibus perfluat. Dispondeū vero/atq; Diiambū: q̄ alter spondeis duobus/alter duplici iambo ascendat. Ditrocheum quoq;: q̄ duplicem trocheum cōplectitur. Proceleusmaticū: a nautica exultatione cū ad portum appellunt/vocitatū assentiebant. Perottus tamē ab hortatu & suasione impositum esse vult: propterea q̄ hic pes breuibus syllabis quattuor preceps/celeritati conueniat. Tortelius vero hunc interpretat. quasi prius iussum. quia in sacris Mineruæ versus hoc pede conditi/primū pronunciari iubebant. Pęones propterea dictos: q̄ his laudabatur Apollo. Choriambū: qa in iambū exeat: & sit choreis consentaneus. Anapestum: q̄ duobus diuersis omnino pedibus/id est Iambo & Trocheo constet.

Epitritum sesquitertiā significare volebant. temporibus em̄ septem consumitur. Nam cū longas syllabas tres/& unā breuem semp habeant Epitriti: syllaba aūt breuis uno/longa duobus temporibus proferat: Epitritos tempora septē habere necesse est. in q bus dū quattuor ad tria componunt/sesquitertia proportiōe mē

ſurantur. Aulus vero Gellius libro.xvij.noctiũ a[illegible]icarũ ca[illegible] timo ſcripſit: Epitritũ numerũ eſſe qui aliquẽ n[illegible] con[illegible] eiuſq; inſuper partẽ tertiã. cuiuſmodi ſunt qua[illegible]o[illegible]d tres/ [illegible] decim ad nouem/quadraginta ad triginta relati.

Q. ad conficiendos verſus non eſt ir[illegible]tilis Muſices cognitio.

IGitur ſi quis ad ea quę de pedi[illegible]imus ani mum intendet: videbit pro[illegible]nas verſidicę artis pceptiones artem muſicã nõ nihil [illegible]ere: quę toni vocisq; & cõpoſitę modulationis vias digerit: metitur: librat. Quare rerũ ignarus & negligens/carmen ad numeros meditari ſatis apte non poterit. Nam priſci illi authores excogitandis tam varijs carminum generibus nunq; operam impendiſſent: niſi aliam in illis atq; aliã longe harmoniã commiſcere ſtuduiſſent. Quod in Lyricis potiſſimum verſibꝰ intueri licet. Nam diuerſi adeo ſunt omnes: ut qui illos ad plectrum vel tibiã modulabitur: diſparibus omnino muſices ſpeciebꝰ & tonis eos perſonare neceſſe ſit. Quamobrem in Comœdijs inęquales tibias (dextram dico & ſiniſtram) adhibuiſſe poetas puto. Hinc quoq; ad lamẽtationes elegiam afferimus: ad celebrãdos Heroas hexametros. Ad res item diuinas genus aliud carminis/vel numeroſum/vel longe diuerſis pedibus dimẽſum afferri videmus. In quibus niſi ad numeros verba/ad tonos numeri coaptentur: abſona omnia reddi quis neſcit? Alia enim cũ demittitur/alia cũ extollitur vox: tum verba/tum ſoni habendi erunt. Igitur nec numeros facile/nec rhythmos eleganter/nec cõcentus ſonoritates quiſpiam abſq; muſices adiumento conficiet. Ideo hanc ſibi cõparet/verſidicum monuerim. Vetuſtiſſimi enim poetę Lynus/& Orpheus fiſtulis/aut lyra ceciniſſe propterea meo iudicatu tradunt: non q; neruis & fidibus mimorũ inſtar modos effingerent: qui & philoſophi & ſapientes eſſent: verũ ut inde homines intelligant: cuncta quę ſibi diui authores ſcriberent: q̃ dicerent: tam ſuauiter/tamq; decore illos afferre: qͣſi modulatiſſimis uſos eſſe cõſtaret muſicis inſtrumentis. Quippe quorũ verſus & numero & ſuauitate ſonori/& rerũ pondere non leues/ agreſtiſſimos quoſq; permulcerent. Saxa/ſiluaſq;: id eſt non materiã illã/ſed duros et ſilueſtres accolas quo vellent ducerent. Inferos nãq; ipſos admiratiõe ſui tenere: & inde chariſſimã ſibi Euridicen (niſi

[illegible]) Orpheũ educere potuisse traditũ est. Quam [illegible] citharędũ/ad cõiurantes apud Didonẽ Troianos: [illegible] ad C[illegible] Mnasiliũq canentẽ Sylenũ Vergi. induxit. Qui non [illegible] arte/non fidium impulsu/non tibiarũ vento/sed carminis [illegible] is lenitate/& diuino pene verborũ cõtextu cõ[illegible]/[illegible] opere exhilararent. Ex quibus oĩbus nobis [illegible] grãmaticæ artis rectitudine deriuatũ/exq [illegible] di purpu[illegible] ornatũ esse debeat: tũ harmonicis proportionibus dim[illegible] oportere. Neq tñ ita accuratũ & ubiq profluens prorsus/[illegible] longũ erit: quin moratũ & tardũ nõnunq & asperũ quodã prope neglectu sit. Nã q̃ nimia cura affectatam venustatẽ ostendunt: & si initio statim delectant: satiant tñ suspitione nimij apparatus. Sed quẽadmodũ in amęnioribꝰ pratis hortulisq varij flores natura tm cõpositi oblectant visum: ita in oratione cũ soluta/tũ metrica asperiora interdũ vocabula intexta mitioribus/auditũ ꝑmulcebũt. Quod Maronẽ/reliquosq absolutiores poetas legentibus cũ facile sit peruidere: nihil latius hãc rem proferemus. Sed ad ea transibimus quę poetica licentia permittit (carmina scribenti.

De licentia poetica.

Qva in re animaduertẽdũ est: hmõi licentiã nõ usq adeo protendi posse: quasi liberum sit scriptori literariæ artis deserere pręcepta/& pro suo voto vel verba transformare: vel vitiose inter se iungere dictiones. Verũ quę in grãmaticis & oratorijs disciplinis a magnis auditoribus tradunt: ea negligere non debebit. Sũt em̃ cuiuis arti ꝯstituti limites/quos licent pro iudicio authoris ꝑuaricari nefas sit. Imitabit ergo celebres poetas: et in q̃bus illi fere ad viciũ/cũ dignitate tñ sunt deflexi/in illa incidere nihil verebitur: quin in ea ipa tũ cõmoditate/tũ necessitate carminis deueniet. Hic ergo permissus/siue licentia/in literis/syllabis/dictionibus/atq orationibus inuenit. Nã in his singulis fit a poetis cõtra ꝑcepta trãsgressio. In literis quidẽ: adiectiõe/detractiõe/imutatiõe & trãsmutatiõe peccat. Addit nãq interdũ in dictiõe lr̃a/q̃ ꝓcedentẽ breuẽ vocalẽ lõgã faciat, ut relliqas. relligio. oppidũ. redduco. Ver. in. 1. ęnei. Troas relliquias danaũ. Idẽ in. 8. Hęc duo ꝑterea disiectis oppida muris: Relliquias veterũq vides monumẽta virorũ. Itẽ Horatius in Epodo: Deus hęc fortasse benigna redducet in sedem vice, d/em̃ addidit, cũ apud Vergiliũ prima huius

verbi reduco/breuietur.4.ęnei.Eiectam cla
reduxit. Detrahitur quoq; nōnunq̄ lite
atq; immitis achilli. s em vitandi sibili gra
s prorsus etiā abijcitur a dictione quę con
strophen includit.ut satin.viden.pro satis
nomine Porsenna/n additur:& remouetur
dem apud Vergiliū in.8.ęnei.Necnō Tar
na iubebat.Remouet̄ apud Mar
na nō potuit. Quod si in alijs au
Immutatur.ut olli pro illi. Ver.se Cunq;
opus est longa syllaba/ r in s cōmuta labos.arbos.
pro honor/labor/arbor. Ver.in.7. da propriū vir
go sata nocte laborem/Hanc honos/infracta
ue cadat Fama loco.Itē in eod. Vomeris & falcis honos:hinc
omnis aratri Cessit amor.Statius in achil.Te longus honos/ęter
naq; cingent templa. Transmutat̄.ut Alexandre.Teucre.Euan
dre.pro Alexander/Teucer/Euander.quod ideo fit quia duplex
est in his nominibus terminatio nominatiui. Dicimus em̄ Euan
drus & Euander.Teucrus & Teucer.Ver.in.8.Tū pater Euan
drus dextram cōplexus euntis.Idem in.10. Ardens limit em agit
ferro:te Turne superbum Cęde noua querens: Pallas euander in
ipsis Omnia sunt oculis.&c.

De licentia innouandarum syllabarum.

Dē quoq; fit in syllabis. Nā dictioni ut cōmōdius qua
dret versibus/syllaba adiungitur. Vel ad mediū. ut in
duperator/pro imperator.& id per Epenthesim. Vel ad
finem dictionis.ut dicier/pro dici.quod per Paragogen grāmati
ci fieri volunt. Subtrahitur.ut vixet.acestis.pro vixisset/accessi
stis.Ver.in.11.Vixet cui vitam deus/aut sua dextra dedisset.Idē
in primo.Accestis scopulos.Et surpuerat/pro surripuerat.Hora
tius in.4.carmi.Qui me surpuerat. Imutatur.ut caudicibus/p
codicibus.Vergi.in geor.Caudicibus sectis.Et chaurus/pro cho
rus.Idem in buc.Spem gregis (ha) silice in nuda cōnixa reliquit.
cōnixa/pro enixa posuit.Item euantes/p ouantes.ut Seruio pla
cet.Vergi.in.6.ęnei.Illa chorū simulans/euantes orgia circū Du
cebat phrygias.Quę res pro quantitate syllabę facta recte puta
bitur. Transmutatur.ut displicina/pro disciplina.

[illegible] De innouatione dictionum.

[illegible] quoq; additionē seu interpositionē alterius di-
[illegible] recipiunt. ut septem subiecta trioni, id est, sub
[illegible] Horatius in odis, Quem sors diem cunq; da-
[illegible]ro [illegible] pro quęcunq;. Detrahitur itē a dictione. Ver
[illegible] Spumas salis ere ruebant, id est eruebant. Et in eo
[illegible]m [illegible]mnitis arma, pro cōtemnitis. Et ī buc. Omnia
[illegible] pro au[illegible] [illegible]sim. Additur etiā litera dictioni
[illegible] Ver. in. 8. ęnei. Alituum pecudūq; genus so-
por altus habe[illegible] alituum [illegible] dixit, pro alitum. Animaduertēdū-
q; est: in proprijs nominib; quę aspera sunt licere (si Seruio credi-
mus) aut syllabam aliquā mutilare: aut omnino detrahere: quo fi
at sonora magis, & [illegible] magis couueniens. Ipsius aūt Seruij i
cōmentarijs sup primo ęnei. verba sunt hęc. Quotiēs poeta aspe-
ra inuenit nomina, vel in metro non constantia: aut mutat ea: aut
de his aliquid mutilat. Nam Sicheus, Sicharbas dictus est: Be-
lus Didonis pater, Methes. hęc ille. Quod Ver. item (ut perhibet
Seruius) in. 8. ęnei. fecit in hoc versu: Haud procul inde citę Met-
tum in diuersa quadrigę Abstulerāt. mettum dixit, pro metium.
Et moerorū pro murorū, in. 10. Quin intra portas, atq; ipsis prę-
lia miscent Aggeribus moerorū. Sciendum quoq; est: in dictio-
nibus gręcis licere uti genitiuo vel suo, vel latino: quatenus me-
tri cōmoditas exposcet. Cuius rei author est in. 1. geor. & in. 2. &
6. ęnei. Ver. Helyadum palmas, Epyros equarū. Item: Est in co[illegible]
spectu Tenedos notissima fama. Tenedos, & Epyros. Item ali[illegible]
Nerythos more gręco dixit. Androgeo quoq;, pro Androgei. in
6. ęnei. In foribus loetum Androgeo. qui mos (ut perhibet Tor-
tellus) Atticorum est. Immutantur atq; innouant̄ dictiones vel
forma. ut delitesco, pro deliteo. horrescis, pro horres. Vel diminu-
tione. ut meliusculus. Vel comparatione. ut senior pro senex. tri-
stior pro tristis. Ver. in. 1. ęnei. Tristior & lachrymis oculos suffu-
sa nitentes. Vel deriuatione. ut frondens pro frondosus. Ver. frō-
dea tecta, id est frondosa. Vel cōpositione. ut formidolosus. parui
potens. Quę & si in oratione quoq; soluta frequenter occurrunt:
tamen a versidicis licentius occupantur. Transmutari item a po-
etis dictiōes certum est. ut apud Ver. maria omnia circum. id est:
circum omnia maria. Item: Vrbs antiqua fuit, tyrij tenuere colo-

ni/Carthago:Italiam contra:id est:contra Italiam.

De Oratione.

f It insuper nonnunq; ad orationem sup[illegible] di[illegible]
e adiectio:& frequentibus coniunctionibus [illegible]
pacta.quod polisintheton/id est multiplicitate [illegible]
ci dicunt.Vergilius in.2.ęnei Athamasq;/Tho[illegible]
ptolemusq;/primusq; Machaon.Idem in.5.[illegible] Ce[illegible]
q;.ubi perissologia/id est superflua locu[illegible]tur.E[illegible]
& pręlia voce diremit.Item alibi:[illegible]est.quod per ple
onasmon/id est accumulationē dici mani[illegible]est. Detrahitur
similiter aliquid oratiōi.quod eclypsis/id e[illegible] verbi defectus
appellatur.Ver.in.1.ęnei.de Iunone:Hæc secum:me ne incepto
desistere victam?in prima enim oratione deest/dixit:in secunda/
decet.& Neptunus ad vētos:Quos ego.sed prestat.&c.deest/pu
niam.Itē:Vrbs antiqua fuit:tyrij tenuere coloni.subaudi/quam.
Subtrahuntur interdū coniunctiones.Vergi.in.4.Ite:ferte citi.
date flammā:impellite remos. Transponitur vero oratio p hi
steron proteron:cū retrouerso ordine res profert.Ver.in geor.
Area tum primis ingenti ęquanda chilindro:Et vertenda manu:
creta & solidanda tenaci.Vertenda enim est prius area:deinde æ
quanda:& tandem solidanda. Transponitur itē oratio:cū casib9
cōtrouersis res significat.quod hipallage nominat.Ver.in geor.
Nonne vides ut tota tremor pertentet equorum Corpora:si tan
tum notas odor attulit auras?Odor em̄ non auras/sed aurę odo
rem ad aures perferunt.

De cōmutatione vocabulorum per omnes partes orationis.

a Nimaduertūtur pręterea poetę vocabulis abuti:& ali
ud per omnes fere partes orationis vocabulū pro alio
ponere. In Nomine quidem.ut Iuuenalis:Bacchanalia viuunt.
id est bacchanaliter:id est furiose & crapulose.Et Vergilius in buc.
armentaq; pasces Sole recens orto.id est recenter.Idē in.2.geor.
Flos apprima tenax.pro apprime.In his em̄ omnibus pro aduer
bio nomen positum est. Ponitur etiam propriū pro appellatiuo.
Ver.in.4.geor.Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dar
danus.id est dardanius.de Aenea em̄ loquitur:qui erat troianus.
Item contra/appellatiuum pro proprio.ut apud Galterū:Bre

[illegible] pro Brennus. Id nomen erat duci Senonũ Romam prę [illegible] Loco etiam generis species apponitur. Vergil. geor. 3. [illegible] cus exacuit sus. Sabinum em̃ suem pro alio quo[illegible] positũ. Et idem de equabus amore furentibus: Illa [illegible] ducit [illegible] trans Gar[illegible]ra / transq; sonantem Ascanium. Gargara pro [illegible] montibus / & Ascaniũ pro quibusq; fluminibus dictũ [illegible] scripsit. Ponitur etiã pro re inuenta inuentor. Ver. [illegible] Cereremq; [illegible] Expediunt. Cererem pro pane dixit. [illegible] equitem pro equo. [illegible] geor. Frena Peletronij lapitę / gy-rosq; dedere Im[illegible] dorso: atq; equitē docuere sub armis Insul-tare solo: & gressus glomerare superbos. equitem / id est equum. Item certum pro incerto numerum poni / manifestum est. Vergi. in. 1. æneĩ. O terq; quaterq; beati. Est insuper pro numero nu-merus. ut: Pars in frusta secat. Et casus pro casu. Vergilius: Cur-ruq; volans dat lora secundo. curru pro currui. Idem in geor. Nã q; alij victu inuigilant. pro victui. In Pronomine. ut ipse assum: pro ego assum. quod per Euocationem fit. In Verbo non secus fit alteratio. Vergilius in. 1. æneĩ. At sperate deos memores fandi atq; nefandi. Item in. 4. Hũc ego si potui tantũ sperare dolorem. sperare pro timere ponitur. Vbi animaduertendum est: modũ loco alterius modi sępenumero inueniri. ut Itis / paratis q̃ primũ arma viri. id est: ite: parate. Significationē etiam pro significatio-ne. Vergi. Proram auertit. id est auertitur. Tempus pro tempo-re. ut: caditq; superbum Ilium. cadit pro cecidit. &: Omnis humo fumat neptunia Troia. pro fumauit. Et genus pro genere. Ver. in geor. Longaq; urgent ad littora fluctus. urgent / pro urgentur.

In Aduerbijs. ut apud Vergiliũ. propter aquam. id est prope. Et / secundũ aurem. id est post vel iuxta aurem. Item apud Ver. genus unde latinum. unde / id est a quo. Et apud Lucanũ in pri-mo: Tu satis ad vires romana ad carmina dandas. satis / id est suffi-ciens. Et apud Maronem in. 10. æneĩ. Atq; ea diuersa penitus dũ parte geruntur. penitus / pro valde esse positum / Seruius refert.

In Pręppositionibus. Ver in geor. Sub lucē exportant calathis. ꝑ ante merã lucem. vel in principio lucis: id est / ex oriente luce. Item Martialis li. 2. epigrã. in Acerrã: Hesterno fętere mero qui credit Acerrã / Fallit: in lucē sp̃ Acerra bibit. in / ꝓ ante: id est prima luce.

In Cõiũctiõib9. Ver. in. 2. ęnei. Subiectisq; urere flãmis. q; ꝓ ve.

Et apud Terentium in Eunucho: Vel rex m[illegible] magnas agebat. vel/pro &. Idem in eodem: S[illegible] quanto queas. id est/saltem. Item Vergi. in. [illegible] deum pinguis spaciantur ad aras. aut/pro &. [illegible]

De Elipsi & Sinaloepha.

a D metricam quoq; licentiã specte[illegible] te vocali abijciatur. ut apud Verg[illegible]
Quare me puduit sępe quorundã grãma[illegible] dimenta literarũ se tradere/& no[illegible] riantur. Quales sunt hi/quibus p omni[illegible] lectus est Alexãder. Afferunt certe inan[illegible] as velut dominicas leges: quibus vocales omnes/[illegible] coire ve- tant: dicentes/hunc quidẽ antiquitati m[illegible] quondã: nunc vero prorsus excidisse: & vicio d[illegible] modi literas inter sese cursare factitabit. Atq; ab ea re tã prohibent auditores/ q̃ ab scopul' nauderus nauim auertit. Nec intelligere possunt hoc lite- rarũ conuentu (nisi nimiũ creber fuerit) grauius & confertius me- trum comparari. Nã quia hęc ipsa elemẽta aut colliduntur/aut sub- ducuntur metro: inde & pondus & foecunditas carminis exube- rat. Ponerem exempla/nisi scaturirent apud authores. Sed locos quosdam inuenies/ubi concurrentes vocales integras conserua- bis. ut apud Vergi. in buc. Te Coridon o Alexi. & alibi: O utinã.
Cohęrent etiã aliquando vocales duę. ut est in illo Vergiliano: Nec spes libertatis erat: nec cura peculij. Item in. 6. ænei. Mune- ra nec sperno: nec vobis rege latino Diuitis uber agri/Troiæue opulentia deerit. Idem in. 10. Deest iam terra fugę. In his enĩ exẽ- plis geminę vocales syllabam unã faciunt: & quidẽ longã. Duę pręterea vocales quę unã syllabam cõstituunt/in duas diuiduntur. ut apud Ver. Vestis pictai. pro pictę. Et apud Horatiũ/siluæ/est trissyllabũ. ut postea monstrabimus. Et item apud Ver. Aulai in medio libabãt pocula Bacchi. Et apud Martialẽ in. 1. epigrãmatũ: Quid tibi vis Dipyton: qui phaetonta facis? Ad idẽ quoq; perti net: q vocalis breuis producatur: & contra/ q longa breuietur. Illud per Sistolen/hoc per Diastolen fit. Cuius exemplum facile inuentu est. Item q diphthongus au/ in o breuem conuertatur. Vergilius in septimo ænei. Ipse dehinc auro squalentem/ alboq; oricalco. pro auricalco dixit.

[illegible] ea diphthongus/ non in i breuē conuerti [illegible] libelli nostri habent/quos supiori an [illegible] sed Prisciano teste li.i.&.ij. Vel in e lon [illegible] penultima syllaba/us pura sequēte: vel [illegible] λλέιοσ. achilleus. σπονδέιοσ. spondeus. [illegible] καλλιοπέια. Calliopea. γυναικέιον. gy [illegible] eas. Vel in i longā quando [illegible] āma ęolici. ut ἀργέιοσ. argiuus. & νεῖλοσ. N[illegible] Thalia. εἴδωλον. idolum. Versus autem Vergi.i. [illegible] quē allegat/nihil probat. cū ita sit legēdus: Arcturū/pluuiasq; hiadas/geminosq; triones.

Fit aūt huius diphthongi quandoq; dieresis. Ver. in i. geor. Pleiadasq; hiadas/clarāq; lycaonis arcton. Interdū synęresis. Ver. 2. geor. Pleias & oceani spretos pede repulit amnes. Statius. 2. the. Amnis humo cum tauro/aut pleiadas hausit aquosas. Idem. 9. the. Tempestas instar pelagi cū pleiadas haurit. Pleiades aūt latino eloquio Vergilię appellantur: Hiades vero Suc culę. Seruius libro primo geor.

Finis Libri Secundi.

LI. III De METRORVM generibus.

C Erto scio: ad ea quę de Carminis constitutione scripsimus/ multo plurima adiungi posse. Verū quoniā de cōficiendis metris tantū suscepimus rationē: de Musis/ q̄s inspiratrices carminis sibi poetę accersunt: aut de poesi & figmentis: & q̄ longe in fingendo abire liceat/ nihil intiungere voluimus. Ea em̄ pceptio nihil ad versuū conditionē attinet: & altiorē quandā considerationē desiderat. Quāobrē his rebus omissis: post pauca (quę velut materię metrico artificio pparauimus) nūc ad Metrorū formā ostendendā accedamus. Neq; tū oēs quib9 oblectati

sunt prisci authores subiungemus. Sunt em̄ p̄multę [illegible] tis ex authoribus castigata exēpla tenemus: neq; ex [illegible] nere tentauimus. ne has p̄ceptiunculas nostra tm̄ authorit[illegible] mare videremur. Sunt item in quibus propt̃ earū [illegible] nem nulla harmonia percipitur. quales Terent[illegible] Comic[illegible] etarū esse audemus dicere. Ideo ea tm̄ genera [illegible] rum extant in promptu emēdatiora exēpla: [illegible] Flaccū/& Boetiū Seuerinū/apud Se[illegible] cum legunt̃. Ex reliqs em̄: Archil[illegible] dico [illegible] q; Basso: quorū priorē oīno nescimus: po[illegible] paulo magis nomine cognoscimus: neq; alios nostra ętate [illegible] legisse comperimus. Ex his inq; formulas atq; exēpla prof[illegible]/arrogātię maximę esse putamus. Porro eas species q̃s consulto p̄terimus/ex cētimetro Seruij poterit cognoscere curiosior [illegible]dicus. Sed nūc de instituto nostro differemus.

De Metrorum generali appellatione.

m Etra omnia generali appellatiōe quadriptito noīe definita sunt. Quę res a desinētia metri sumpta est. Primū Catalecticū dicit̃: id est/quod absentē syllabā desiderat. Secundū Brachicatalecticū: cui duę syllabę/vel plenus pes deest. Tertiuz Hipcatalecticū: cui sup perfectū syllabarū numerū una redundat. Quartū Acatalecticū: cui superest/aut deest nihil.

De alia Metri appellatione.

a Pedum quoq; numero metra appellari certū est. Naz aut Monometrū erit: quod duobus pedibus cōstat. ut nubibus atris. Aut Dimetruz: in quo pedes fluunt quattuor. ut Amicę p̄pugnacula. Aut Trimetruz: quod sex pedes habet. ut Nec fonte prolui labra caballino. Aut Tetrametrū: quod pedes octo cōstituūt. ut Soluitur acris hyems grata vice veris et fauonij. Duos aūt pedes in Iambicis trochaicis & anapesticis p̄ uno cōputari nō est ignorandū. In cęteris quidem metris singulos. ut Pentametris/Hexametris/reliquisq;.

De alio Metrorum nomine.

a Lia quoq; speciali ratione metra nomē sortita sunt. Sūt em̄ qbꝰ locus ubi cani ceperūt appellationē dedit. Quędam ab ipsis Dijs quorū laudes hmōi carminibꝰ canebant̃/dici meruerūt. Alia vero a rebus quas cōtinerent. Quedaz ab inuētoribus

[illegible] dē esse quot musas constat. Qui inuentores propt
[illegible] appellant: q sua carmina lyricis modulationib9 aptarēt.
Alchmane alchinaniū/ab Ibicio ibiciū/ab Anacreōte ana
[illegible] ab Aristophane aristophaniū / a Pindaro pindaricum/a
[illegible] idiū/a Sappho eruditissima muliere sapphicū.

De attributis Metri.

[illegible] dū est: ipsa metri concidi locis quibusdā. idq
[illegible] grāmatici volunt. quę est certa syllabarum
[illegible] pronūciator debeat. Hęc in spēs
quattuor distribu[illegible] Prima Pēthimemeris dicit: q ex quinq di-
midiū habet ut [illegible] re oēs. & Vrbs antiqua fuit. Secunda
Heptimemeris [illegible] ę ex semiseptenario fit. hoc est: cū post tres pe-
des manet una syllaba. ut Nāq tibi reduces socios. Tertia Tro-
chaica: cū in tertio pede trocheus orationē claudit. ut Quid troes
potuere. Quarta est Buccolica: q [illegible] Seruio placet) cū psoratio
nis in q̄rto pede dactylo terminat. ut Nos patrię fines & dulcia.

De Metrorum generibus in speciali.

d E Metrorū quidē generib9 q̄ apud nostros authores le
gisse me memini nūc paucissimis agā. Quorū princeps
est Heroicū hexametrū dactylicū. Dictū olim Pithiū: ab Apolline
pithio: cuius oracula hoc metro ferri cōsueuerūt. Idipm pedibus
sex cōstituit. aptū pfecto heroū laudibus describēdis. Quib9 mul
ti quidē latini/sed pter cęteros ornatius Ennius/Ver. Horat. Pro-
ptius/Tibull. Statius tholoças. Iuue. Silius ital. & hi ex gentibus
oēs: ex nris vo Arator/Prosp/Sedulius/Prudētius/Sidonius/For
tunatus/Arcitenius/& Fran. Petrarcha scripsere. Quos ideo no-
mino: ut his magis: q Galtero/Alano/Vindonicēsi/Theodolo/
Faceto/Floreto/parū tersis authorib9 adolescētes posthac imbu-
ant. Multū est em: a teneris assuescere melioribus: & udo adhuc
pectori purgatiores escas inferre: quib9 exauctū tand & vegeta-
tum ingeniū/elegantiā spiret & venustatē. Suscipit aūt hic ver-
sus Heroicus omni pene loco dactylū & spondeū: tertio tm̄ loco
tribrachū/vel iambū. quod nō esse nisi figurate Perottus ait. Verū
hūc Ver. in buc. versu3 satis cōstare puto. Oīa vincit amor: & nos
cedamus amori. in quo/mor &/iambū facit: ultimū locū spōdeus
occupat et trocheus. Inuenit tm̄ Proceleusmaticus prio & qnto lo
co poni. Primo quidē: ut apud Ver. in georgi. Tenuis ubi argilla.

Quinto.ut apud eundē:Labat ariete crebro [illegible]
centes a flumine reijce capellas. Spondeo [illegible]
tus locus est.a quo Spondaicus versus appe[illegible]
de transformatis in primo:Eurus ad Auror[illegible]
recessit:Persidaq; & radijs iuga subdita matut[illegible]
pertium ad Iouem pro amica ęgrotante: Sunt [illegible]
milia formosarū:Pulchra sit in superis scilice[illegible]
q; inuenire apud Vergiliū in quinto la[illegible]
geor.Huc pater o Lenee/tuis hę[illegible]
pineo grauidus autumno Floret [illegible]
efficiat:aut/dus/figurate positum [illegible]dat: non sa-
tis intelligo. Primū etiā locu[illegible]spectus. Ver.
in.1.geor.ad fi.Fluuiorum rex E[illegible]tur quoq; Dacty
lus in sexto loco. Verg.2.geor. Inuenitur [illegible] ex foetu nucis arbu
tus horridaq; : Et steriles platani malos gessere valentes. Et dicit
versus Ibicius hypermeter:qui non fit/nisi sequens versus a voca
li incipiat:ubi per Synaloephen/ vel ut ait Perottus/per Sympho-
nesin postrema syllaba prioris versus cum prima subsequētis co-
incidit.ut apud Iuuenalē in satyra:Credo pudicitiā.Magnaq; de-
betur violata poena saduceo.deinde subditur: Et mouisse caput.
Et apud Ver.in.10.Sternitur infoelix alieno vulnere: coelūq; Aspi
cit:& dulces moriēs reminiscitur argos. Sed preter omnes is ver
sus optimus putatur/qui Dactylis omnib; incedit. At intermiscē
tur in vices varij pedes : ex quib; diuersas metrorū species quidā
distinguunt.Quā rem quia parum nobis utilitatis visa est affer-
re:relinquimus:satis esse rati/pedū ipsorū naturas distinxisse:quo
rum vel celeritate/vel mora carmen temperari possit.Nam ut su
pra diximus:ex Dactylis celeritas/ex Spondeis mora & quędā
lentitas non inepte significatur.Quāobrem ex his mixtis alternis-
q; positis/diuersam carmen habebit sonoritatem. Non est ta-
men ęstimandum:versum hunc quē Dactylicū heroicū appella-
mus/absolutam in se orationem semp amplecti/& unico ambitu
sententiā terminare:queadmodū fere est semp apud Alexandrū
Nenstriū:quin uno & dimidio versu aliquādo/ duobus interdū/
pluribusue consumatur oratio.ut apud Ver.in.1.ęnei. Vrbs anti
qua fuit:tyrij tenuere coloni:Carthago.Et apud eundē in.3. Post
q; res Asię/Priamiq; euertere gentem Immeritā superis visum: ce

[illegible] dium. & omnis fumat neptunia Troia. Diuersa
[illegible] quęrere terras. Auguriis agimur diuum. Et in
[illegible] Fraternas acies/alternaq̃ regna profanis De-
[illegible] tesq̃ euoluere Thebas: Pyerius mēti calor īcidit.

De Elegiaco carmine.

[illegible] i Elegiacū proximū est: quod nunq̃ sine He-
[illegible] m esse legimus. Hoc quidē nomen sortitum:
[illegible] lugubri orationi cōueniens. Nā & epi-
[illegible] ia sunt hoc solent carmine describi. Q̄-
Ou [illegible] materias hoc versu tractauit. quod tñ
[illegible] libro Fastorū ipse testatus est: Quid vo
demens ele [illegible] tantum Pōderis: heroici res erat ista
[illegible] is. Est em̄ [illegible] Pentametrū: id est quinq̃ pedibus in-
[illegible] bulans. Quorum antepostremus cū in altum subitę eiulatiōis in
[illegible] r euchatur: ultimus ruit quodāmodo pręceps. ille em̄ semp est
[illegible] napestus. Nā nihil interest quibuscunq̃ numeris scribas: longa
ne/an breuis ultima syllaba sit. Priores tres in hoc metro esse po
ssunt: Dactylus/Spondeus/& Iambus. Sed Iambo semp est ter-
tius locus. Cuius vice interdū/sed raro Tribrachus apud recentio
res authores collocatur. Q̄ autē Iambus hoc in versu locum ven
dicet/ ex Ouidio de remedio constat hoc metro: In liquidū rediit
ęquor Martis equis. Vult tamē Cremonen̄. duplicē in Pentame
tro esse Penthimemerim: ad hunc modū. Bella mi. hi vide. o. bella
pa. rantur a. it. ita ut illud o/ primę Penthimemeris/& it/ultimę pe
dem unū simul faciant. Quod q̃ recte dixerint/viderint & Cre-
monensis/& Perottus. Res multo mihi facillima videtur/dicere:
quinq̃ per ordinē succedentibus pedibus constare Pentametrum:
in quo pes tertius esse possit vel Iambus/vel Spondeus. Nec Peo
nem tertiū puto versui huic quadrare: ut Cremonensi visum est:
carmen Ouidianū in testem citanti: Frigidior glacie/ semianimisq̃
fui. In quo quartus pes / vel coeuntibꝫ vocalibꝫ/vel elisa una/est
Anapestus. Primo autem loco Dactylum/secundo Spondeum
fere semper in Pentametro positum inueni.

De Lyricis versibus.

S Vnt alia Dactylici carminis inuenta: id est in quibꝫ fre-
quentior ponitur Dactylus. Quę sibi velut accōmoda-
tiora lyrici comparauerūt. Quorum exempla quia apud latinos

authores in promptu sunt/de his dicemus. Est [illegible] ctylicũ Pentametrũ Sapphicum.cuius pedes sunt [illegible] deus/Dactylus/& Trochei duo. Quo genere [illegible] stę laus. Vt queant laxis.& item sanctissimorum [illegible] confessor.est composita. In cuius secundo versu [illegible] die dicere debemus.quoniã secundum pedem [illegible] tet.ut apud Horatiũ sunt odę complures. [illegible] ꝗ dirę.Mercuri facunde nepos Atlantis.[illegible] rum sex & viginti.Et apud Boetium: Nouimus [illegible] ruinas.Debet eñ sic scãdi: Noui.mus [illegible] ruinas.

Dactylicum Adonium Dimetrũ Ac[illegible]:constãs Dactylo & Spondeo/vel Trocheo.ut: San[illegible] Et apud Horatium: Terruit urbem. Huius carminis [illegible] c est. Sancte Io.annes.& Terruit.urbem.

Dactylicũ Phaleutiũ/seu Archilochiũ: cęsura bucolica/& trib⁊ Trochęis constans.ad hunc modũ. Horat. Soluitur acris hyems grata vice veris & fauonij.Et apud Boetiũ: Quã varijs terras animalia permeant figuris. Quod hoc modo scandes. Soluitur.acris hy.ems gra.ta vice.veris.& fa.uonij.

Dactylicũ Archilochiũ/seu Colophoniũ Acatalecticũ: ex Penthimemeri Iambica/& tribus Trochęis.ut apud Horatiũ: Trahũt siccas machinę carinas. Idem quoq; fit ex puris Dactylis. ut apud Boetiũ: Luminibusq; prior redijt vigor. Quod genus Aleinanium Perottus appellauit. Illud sic metieris: Trahũt.q; sic.cas.& in hac syllaba finit Pẽtimemeris iambica. Deinde sequunť Trochei tres. hoc modo. Machi.næ ca.rinas. Inter quos tñ Spõdeus locum habet postremũ sic. Lumini.busq; pri.or redi.it vigor.

Dactylicũ Archilochiũ Dimetrũ Hypcatalecticum hoc est: cui insunt Dactyli duo/& syllaba una. Horat. Arboribusq; comę: Recipit tñ Tribrachũ ultio loco. Horat. Quę dederis animo. Sic eñ mensurabis: Quę dede.ris ani.mo.quę syllaba superest.

Dactylicũ Archilochiũ Tetrametrũ Catalecticũ: duob⁊ primis pedibus Dactylum vel Spondeum recipiens: tertio Dactylum/& quarto Spondeum. Seuerinus Boetius: Si vis celsi iura tonantis. ad hunc modum scandes: Si vis.celsi.iura to.nantis.

Dactylicũ Gliconicum.cuius primus pes est Spondeus / reliq Dactyli duo: Horat. Miles te duce gesserat. Nisi ex duobus Da-

[illegible] & Pyrrhichiũ feceris.hoc modo: Miles.te du [illegible] Sed cõmunis eius mẽsura fit hoc modo:Miles.te du

[illegible] Alchimaniũ Faliscum Tetrametrũ Acatalecticũ: in [illegible] Dactylos / vel Spondeos tres cũ Dactylo/vel [illegible] tenies. Horat. Aut Ephesum/ bimarisue Corinthi. [illegible] Aut Ephe.sum bima. risue Co.rinthi.

[illegible] m Tetrametrũ Hypercatalecticũ:con[illegible] dactylica. Eius pedes sunt Spõdeus/vł Trocheus:deinde [illegible] post quẽ superest syllaba.inde Dactylus. ultimo loco Trocheus / vel Spondeus. Boetius: Heu q̃ pcipiti mersa profundo. Ad hunc modũ scandes:Heu q̃.pręcipi.ti.mersa pro.fun[illegible].

Dactylicũ Alcmaniũ Trimetrũ Hypercatalecticũ: quod Dactyli duo/& Spondeus cum una syllaba constituũt.Boetius. Omne hominũ genus in terris. Cuius scansio est huiusmodi: Omnomi.num genus.in ter.ris.

Dactylicũ Alchaicum Laogedicũ Tetrametrũ Catalecticũ: habens Penthimemerim Iambicã/& Dactylos duos.Horat. Vides ut alta stet niue candidum.sic scandes: Vides.ut al.ta.stet niue.candidum. Dactylicũ Faleutium Pentametrũ Eudocilicũ: ex Spondeo/Dactyloq́z/& tribus Trocheis constans.Boet.Quisq́s composito serenus ęuo.sic pones in numeros: Quisquis.composi.to se.renus.ęuo. Dactylicũ Feracratium Acatalecticum: ex Spondeo/Dactylo/& Trocheo constitutũ.Horat.Grato Pyrrha sub antro.Boetius:Pontus versat arenas.Id est huiusmodi: Pontus.versat a.renas. Dactylicum Ithiphaliscũ Tetrametrũ Acatalecticum:in quo fluunt Dactyli tres/& Pyrrhichius/vel Iãbus. Boetius: Qui serere ingenuũ volet agrum. Et mensurat̃ ad hunc modum: Qui sere.re ingenu.um volet.agrum.

De Iambicis versibus.

IAmbicus versus is optimus est/ qui solis Iambis incedit. Recipit tamẽ sępe(ut in nostris authoribus videri licet)cum Iambo Spondeum & Pyrrhichium. Apud veteres Comicos & Tragœdos Dactylũ & Anapestũ & Chorium suscipiebat:sed hoc iãdiu exoleuit. Naz subiectis tm̃ Iambicis generibus usos fuisse legimus quos habemus authores. Est em̃ quod-

dam Iambicum Dimetrũ Faleutium/siue Arch
talecticu3:cuius primus pes Spondeus
Iambus:tertius Spõdeus/vel Iambus
rhichiũs cum syllaba.hoc modo apud Ho
geluq3.hoc em̃ modo scandit:Silue.labo.r
q3/redundat. Iambicũ Hiponactiũ Trim
decasyllabũ:quod senariũ Iambicũ Colo
cum appellat Priscianus de.12.metris
bis quinq3/& syllaba:q̃ simul undecim
quintũ locũ vendicat interdũ Spõdeus in do
mo lucanar.Quod sic in pedes statues:N domo.la-
cu.nar. Iambicũ Hiponactiũ Trimet /sex Iambis
fluens:sed imparibus locis recipit Spondeũ. Impares aũt locos di
cimus primũ/tertiũ & quintũ. Horat. Ibis liburnis int alta nauiũ.
Sic em̃ pedes nũerabis: Ibis.libur.nis in.ter al.ta na.uium. Iambi
cum Dimetrũ Archilochiũ Acatalecticũ:qd' Iãbis quattuor con-
stat.Spondeũ tñ admittit locis imparibꝰ.Horat.Amice ꝓpugna-
cula.scandit hoc modo: Ami.ce pro.pugna.cula. Ad quẽ modũ
cõstant hymni:Primo dierũ oĩm. Veni creator. Iã lucis orto side-
re. Aeterne rerũ cõditor. Cõditor alme siderũ. A solis ortus. & Ho
stis herodes impie. Iambicũ Dimetrũ Archilochiũ Catalecticu3:
cõstans Amphibrachio/& duobꝰ Iãbis/siue Spõdeo.Horat.Nõ
ebur/neq3 aureũ. Quem versum sic in pedes locabis: Nõ ebur.ne
quau.reum. Iambicũ Anacreontiũ Dimetrũ Catalecticũ:in quo
sunt Spõdeus/vel Iãbus:tertius Iãbus:deinde supest syllaba.Bo-
etius:Quisquis volet perennẽ3.Id scande sic: Quisqs.volet.pen.
nem. Iambicũ Archilochiũ Trimetrũ Catalecticũ:imparibꝰ locis
Spondeũ/atq3 interdũ Anapestũ/in fine Pyrrhichiũ/vel Spondeũ
recipiẽs.Boet.Quicũq3 sola mente ꝑcipiti petit.Horat.Suis & ipsa
Roma viribꝰ ruit.Sic in pedes statuit:Suis. & i.psa Ro.ma vi.ri-
bus.ruit. Iambicũ Anacreontiũ Dimetrũ Catalecticum:qd' Ana
pesto/& duobꝰ Iãbis pergit/& syllaba.Boe.Habet hoc voluptas
oĩs.Eius metri hęc est mẽsura:Habet hoc.volu.ptas om.nis. Iã-
bicum Archilochium Dimetrũ Acatalecticũ: constans Spondeo/
Iambo:Spondeo itẽ/& Pyrrhichio.Horat.Abducit ignorãtia.scã-
de:Abdu.cit i.gnoran.tia. Iãbicũ Sapphicũ Acatalecticũ:ex Pẽ-
thime,heroica & Iãbis.4.cõstitutum.Horat.Scribere versiculos

...cussum graui.scande.Scribere.ver sicu.los.Hic em fi-
...is:Deinde sequuntur Iambi.amo.re per.cussus.
...Spondeum recipit Iambi loco.
...metrum Archilochium Catalecticum / duobus
...ne.heroica:duobus deinde Dactylis constans/
...te.Horatius:Niuesq; ducunt Iouem nunc ma
...hoc exẽplo scandes. Niues.q; du.cunt Io.uẽ.
...bi diligentius vide:ultimũ Dactylũ.nunc
...er esse potius. Nam siluę/trissyllabũ fecit Ho
...eum Tortellius affirmant.

De Anapesticis.

Napesticorum duo tm̃ genera apud nostros authores
inueni... est Anapesticum Pindaricum Di
...um Acatalecticum:cõstans Spondeo/Anapesto/Dactylo/
...ondeo siue Trocheo.Recipit tamẽ nõnumq; Proceleusmati-
...Boetius:O stelliferi conditor orbis.scande.O stel.liferi.con-
...or.orbis. Alterum est Anapesticũ Parthen...cum Dimetrum
Catalecticum.In quo primus pes est Spondeus, deinde Anape-
sti duo.atq; superest syllaba.Boetius:Fœlix nimium prior ętas.scan
de.Fœlix.nimium.prior ę.tas.

De Choriambicis.

C Horiambici carminis quinq; genera authores nostri su
is exemplis notauere. Primum est Choriambicũ As-
clepiadeum Tetrametrũ:Spondeo/duobus Choriambis/ & Pyr-
rhichio constans.Seneca in Hercule furente: O fortuna viris inui
da fortibus.Et apud Horatiũ:Mecęnas ataius edite regibus. Itẽ:
exegi monumentum ęre perennius.Item:Donarem patrias.&c.
Et in sacris:Sanctorũ meritis inclyta gaudia.diui Ambrosij opus.
in quo Pęon quartus reperitur.Scande.Sancto.rum meritis.incly
ta gau.dia.Quo numero is qui de sacramẽtali corpore hũc hym-
num(Sacris solennijs iuncta sint gaudia)scripsit/se cecinisse puta
uit. Secundum Choriambicũ Gliconicum Trimetrum: quod
unum tm̃ Choriambũ admittit.Horatius: Si te diua potens Cy-
pri.Sed loco Choriambi recipit Molossum. Seneca in Layo:Tẽ-
perem çephyro leni: Vela ne pressę graui.Scande.Tempe.rem çe
phyro.leni.Vela.ne pressę.graui. Ne pressę/em̃ Molossus: q ex
tribus longis fit. Tertium Choriambicũ Monometrũ Aristo-

phaniũ:Choriambo & Bacchio cõstans.Horatius: Ly[illegible]
oẽs.Scande.Lydia dic.per omnes. Qua[illegible] Cho[illegible]
metrũ Alchaicũ:spondeo uno/choriambis [illegible]bus/& u[illegible]
hichio constans.Horat.Tu ne quesieris scire ne[illegible]
tibi.Idẽ: Nullã Vare sacra vite prius seueris ar[illegible]al-
lam.Vare sacra.vite prius.seueris ar.bo[illegible]. [illegible]
bicum Sapphicum:constans trocheo/sponde[illegible]m
bis/& bacchio.Horat.Te deos oro:Syb[illegible]ã-
do.Scande.Te de.os oro Sybarin cur propera[illegible].

De Ionicis a minori.

N[o] t[ame]n genere Ionicorũ minore latini authores quos legimus usi sunt.Id appellat Sapphicũ a minori Trimetrum Acatalecticum.hoc est:tribus [illegible] a minori cõstans.Horatius:Miserarũ est:nec amori dare ludũ.Hoc modo scandit:Mi-serar est.nec amori.dare ludum.

De Trochaicis.

T Rochaicũ genus est in nostris authoribus bipertitum. Vnum Alchinanium Dimetrũ Acatalecticum. Boeti-us:Quos vides sedere celso.in quo locis imparibus Trocheũ/ Tribrachum/& Dactylum inuenies.paribus Trocheum & Anape-stum.Scande.Quos vi.des se.dere.celso. Alterum est Trochaicum Ferecradiũ.Boetius:Solij culmine reges.Anapesto/Dacty-lo/& trocheo vel spõdeo cõstans.hoc modo:Solij.culmine.reges.

De intermixtis generibus.

E St preterea non ignorandũ:Metra inter se permixta es-se nonnunquam:& inde nomina sortiri.Quod enim unifor-me est & purum/Monocolos appellat.quale est Buccolicum:& reliqua opera Vergilij. Ex duobus generibus mixtum/Dicolos Distrophos vocatur.id est: cũ post duos dissimiles versus ad primum fit conuersio.Quale est illud Horatij.Mater sęua libidinum. & epistolę omnes Nasonis. Dicolon Tetrastrophõ: si post tres eiusdem generis versus/& quartũ alterius modi/ad primum accedemus.ut est illud Horatianũ:Mercuri facunde nepos Atlantis. & illud eiusdem: Integer ęui/scelerisque purus. Si vero post versus tres diuersi generis/ad primum conuertemur:Tricolos Tetrastro-phos erit.Quo genere est illa Horatij oda:Dianã tenerę dicite vir-gines.Itẽ alię cõplures:quas attentus lector facile peruidebit.

[illegible]uprapositis versuum generibus usi sunt latini cōmunio[illegible]res: in quibus perdiscendis si quis studebit illos imitari: [illegible]insuper quasdam formas cōmiscēdi inuicem pedes: aut [illegible] versum singulas orationis partes congerendi: [illegible] simili desinentia concludendi. qui modus Leo[illegible]r. Sed eā varietatē seorsum distinguere ideo vo[illegible] tū oculis/tū auribus & videri et audiri facillime [illegible]. Contemptui certe no[illegible] fuerunt nescio qui versus; quos [illegible]ad focum quidam ineptissime finxerunt Caudatos: Cathenatos; Crucesignatos: & quos non sine cachinno scribimus/ tumbellarios/titubantes/secretarios/ saltatellos/& alterutratos: dignissimā suis laudatoribus turbam. De quibus omnibus (sunt enim permulti alii) duos tm̄ Tumbellarios & Crucesignatos ad exemplnm vitandę ineptitudinis causa referemus. Tumbellarios dicūt huiusce formę numeros. Anglia/Flandria florida: Frācia nescia fraudis: Possidet hęc tria prēmia/prēda/prēlia laudis.

Crucesignatos appellant hos versus. Virgo parens Christi consistens inuiolata: Tu mihi pergrata summa bonitate dedisti. Si erunt forte (ut scimus plerosq;) quibus ista placebunt: his illa ipsa exempla dicta existimēt: vobis anilia putentur. Nemo igitur nobis insultet: si rem perparū utilem/insulsam/ridiculam/perceptu facillimā consulto non scripsimus. Nam psuasum tenemus: multum scholasticis obesse/dum artem aliquā minutissimis preceptiūculis dispertitā legunt. Primū: ꝙ literis ipsi confidentes/ inueniendis rebus animū negligentius intendunt. Deinde lectionis multiplicitate vexati/minime valent memoria. Quas res ut maxime vitaremus/studuimus esse breuissimi.

Impensis Leonardi Alantsee Vuienen̄.
Austrię: manuali prelo Ioannis Schotti
Argentinen̄. Anno Christi 1 5 1 5.